

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE
TASSA RISCOSSA

GORIZIA
ITALY

NAŠ UVODNIK

Prijateljski pogovor pred Veliko nočjo

V velikonočnem času nas Cerkev vabi, da opravimo spoved ali - kot pravimo danes - sprejmemo zakrament sprave. Prav je, da se o tem na kratko pomislimo.

Posebno danes živi vernik v razkristjanjenem svetu, v katerem ne najde spodbud za globlje doživljanje svoje vere in čuti celo pravi pritisk, ki ga odriva od nje. Posebna tarča je spoved. Glavni predsodki do spovedi naj bi bili: »Kaj bi hodil pravit svoje grehe človeku, ki je enak meni?« Ali: »Saj niti ne vem, če bom našel duhovnika...« In še: »Ne vem, kako začeti... Ne spominjam se več molitev... Kaj bo rekel duhovnik?« itd., da niti ne govorimo o pravem smešenju greha in spovedi kot nazadnjaške, srednjeveške, preživete, skratka nesodobne zadeve. To so besede, ki jih dobro poznamo in jih marsikdo čuti na svoji koži. Vsi ti ugovori vplivajo na nekatere vernike. Samo malo pomislimo, kdo so ti ljudje, ki tako govorijo. Naj nam bodo oni merilo? Ne moremo se ravnati po navodilih človeka, ki je popolnoma pretrgal vezi z Bogom in postavil sebe in svoj način gledanja na prvo mesto; zviška omalovažuje in zavrača to, kar je sveto. To dokazuje, da ga vse, kar je svetega, vznemirja.

Božje vabilo in Njegova ljubezen nam narekuje, naj se usmerimo v oživitve svojega krsta in vere ter naj se odločimo, kakšni verniki hočemo biti: površni, hladni, oddaljeni ali dosledni. Če se malo zamislimo in spoznamo svojo pravo naravo, se bomo prepričali, da vsi potrebujemo spoved: tako preprost vernik kot papež in duhovnik, ki me bo spovedal. Vsi smo grešniki.

Kakor čutimo potrebo sneti si umazano obleko, tako čutimo potrebo očistiti se vsega tega, kar je v notranjosti napačnega, očistiti se zla, velikega ali majhnega. Najprej moram priznati, da sem grešnik, nato sprejeti to, kar je določil sam Kristus, ki je hotel, da nam greh odpusti le duhovnik. Sam ne morem doseči odpuščanja, kajti na tak način bi ne vedel, če so mi bili grehi res odpuščeni. Potrebujem drugega človeka, ki mi pove: »Pojdi v miru, grehi so ti odpuščeni!«

Spoved ima danes več nazivov: zakrament spreobrnjenja, pokore, odpuščanja in sprave. Spoved je klic moji vesti in slabosti. Zato bodimo bolj pogumni in imejmo več dobre volje! Spoved je namreč vabilo Boga, ki me ljubi in hoče, da očistim svojo notranjost in jo napolnim z Njegovo milostjo in mirom.

Duhovnik

Nova enciklika: Evangelij življenja

»Za obrambo življenja ustavimo Kajnovu roko!«

Po prebiranju raznih časopisov človek pride do zaključka, da so nekatera glasila napisala svojo encikliko. Pričakovati je bilo hude polemike, toda človek ima vtis, da posebno nekateri laični krogi ne prenesejo, da kdo drug, posebno na tako visoki ravni, prinaša drugačno mnenje, kot je njihovo. Zato ne beremo komentarjev, temveč napade in omalovaževanja, ki postavljajo v dvom avtoriteto tistega, ki jo ima.

Lahko se vprašamo, koga motijo papeževe besede, zakaj se nekateri še bojijo tega glasu brez orožja.

Taka napačna predstavitev bo dala tudi vernikom netočno razlago tega dokumenta. Interesi okrog življenja so danes tolikšni, da bodo zainteresirani vse naredili, da bodo potisnili papežev nauk na rob družbe.

Enajsta enciklika Janeza Pavla II.

Po straneh (skoro 200) in po vsebini je zelo obsežna, da jo je nemogoče objaviti v časopisu. Morda se bo kdo opogumil in jo prebral v celoti, ko bo izšel slovenski prevod. Skušali bomo posredovati glavne obrise. Brez dvoma je to najbolj dramatičen dokument tega papeža. Lahko rečemo, da v njem ni v glavnem nič novega; je le potrditev tega, kar sveti oče oznanja že od začetka. Tokrat na slovesen način. Tako bogatega in tudi toplega dokumenta ni sposobna sestaviti nobena druga avtoriteta. To ni moralna ali doktrinalna enciklika, temveč listina, ki daje pastoralne smernice in je namenjena vernim in nevernim, torej vsem ljudem dobre volje.

Papež pove to, kar je njegova dolžnost; in tu prihaja do kontrasta med tem, kar oznanja, in med človeško gluhoti.

Vernikov odnos

Tudi nekateri verniki ne bodo sprejeli enciklike. Papež sam se tega zaveda in priznava, da ogrožajo danes življenje organizirane združbe, ki jih s privoljenjem visokih krogov podpirajo socialne in politične oblasti. Ti se bodo na različne načine bojevali proti encikliki in jo prikazovali kot neživljenjsko, nesprejemljivo za današnjega človeka.

Ne gre za papežovo osebno teorijo, temveč za nauk, ki temelji na Kristusovem evangeliju in na tisočletni tradiciji.

Marsikdo je encikliko enostavno označil kot obsojanje splava; ta banalna sodba zmanjšuje vrednost dokumenta in ga predstavlja kot šablonsko ponavljanje že znanega.

Obramba življenja

Papež pa predvsem brani »veličino in dragocenost človeškega življenja kot sveto realnost, ki nam je izročena, da jo varujemo z vso odgovornostjo in spopolnujemo v ljubezni in darovanju samega sebe Bogu in bližnjemu.« Tu gre torej za temeljne pravice človeka in njegovega dostojanstva. Papež skratka brani kulturo življenja proti kulturi smrti! Vse to v dialogu, ne pa s kako križarsko vojno.

Ali postavimo encikliko v to luč ali pa jo razumemo popolnoma narobe, kar so nekateri storili že a priori. Vrhu tega očitajo papežu, da je daleč od realnega življenja, prestrog sanjač. Če je tu kaj zgrešenega, naj mu dokaže

s stvarnimi in znanstvenimi argumenti, ne pa z žaljenjem, prezirom in omalovaževanjem.

Osnova enciklike je seveda vera v Boga in sprejem resnice, da je le on gospodar življenja. Janez Pavel II. tudi odločno poziva vernike, naj se odločajo za moralni in ne za civilni zakon.

Stvaren pogled na življenje

Papež je prepotoval svet, sam je videl, kako je življenje vedno bolj ogroženo, kako je tarča novih in strahotnih napadov in pretresov, ki jih doživljajo posamezniki in narodi, ki večkrat nimajo niti glasu, ki bi jih branil. Zato poziva vsakega človeka, trka na njegovo vest, naj kaj ukrene v tej veliki zmedi, ko nekateri ne vedo, kaj je dobro in kaj zlo. Starodavnim ranam revščine, lakote, endemičnih bolezni, nasilja in vojn se dodajajo nove in neslutene oblike ponižanja človeka, ki vzbujajo strah in grozo. Papež brani najbolj zapuščene žrtve, predvsem pa brani življenje od njegovega začetka do njegovega konca.

Poziva posameznike in odgovorne, naj storijo čim več za obrambo življenja.

Merilo razsodnosti in življenja ni »konfesionalna« zadeva, temveč globoko humana. Brez priznanja te pravice neizbežno zapademo v trinoštvo močnejšega nad šibkejšim.

Kjer obstoja nepravičen zakon o življenju (priznanje splava), je tudi možen drug zakon, ki prinaša izboljševanje.

Cerkev torej brani človeško podobo življenja. To je prva in največja papeževa skrb.

g.s.

Velikonočni koledar

9. aprila - oljna nedelja:
uvod v veliki teden,
blagoslov oljnih vejic,
med mašo petje pasijona
ali Kristusovega trpljenja;

13. aprila - veliki četrtek:
zjutraj v vseh stolnicah
krizmena maša.

Mišuje krajevni škof z vsemi duhovniki in posveti sveto olje.
Zvonovi utihnejo;
spomin na zadnjo večerjo.
Med mašo umivanje nog
v spomin na Jezusa,
ki je umil noge apostolom.
V cerkvah čiščenje božjega groba.

14. aprila - veliki petek:

strog post in zdržek mesa
v hvaležen spomin
na Jezusovo smrt na križu.
Zvonovi ne zvonijo.
Na ta dan duhovniki ne mišujejo;
vrstijo se obredi dneva:
branje beril, posebnih prošenj,
poljubljanje križa;
branje pasijona, križevega pota.

15. aprila - velika sobota:

priporoča se post;
zjutraj ni sv. maš;
večerni obredi: blagoslovitev ognja,
velikonočne sveče, vode; sledi
sv. maša z vstajenjsko procesijo, ob
gloriji ali slavi zadonijo zvonovi.

16. aprila - Velika noč:

Kristusovo vstajenje.
Zgodaj zjutraj vstajenjska procesija,
slovesna sv. maša,
blagoslovitev velikonočnih jedi.

Judovska Velika noč - 16. aprila
Pravoslavna Velika noč - 23. aprila

Oljna nedelja nas uvaja v skrivnost velikega tedna

Grehi so ti odpuščeni, pojdi v miru!

Spoved je kraj, v kateram Gospod podeli človeku svoje usmiljene, svojo ljubezen. Gospodova ljubezen pri spovedi je kot balzam, ki prepoji človekove rane, ki so nastale zaradi njegovega greha, njegove nezvestobe.

Zakramentalno življenje je danes v krizi. To velja tudi za zakrament svete spovedi. Človek se ne doživlja grešnega. Mnogi menijo, da jim spoved nič ne koristi. Občutje grešnosti je odvisno od človekovega prijateljstva z Gospodom, od Luči v njegovem življenju. Zato ni nič čudnega, da so se svetniki, Gospodovi prijatelji, čutili velike grešnike. Ruski svetnik Nil Sorski se je v svojih pismih podpisoval: veliki grešnik. Iz naše izkušnje vemo: več luči je v nekem prostoru, več prahu se vidi. Bolj si blizu Gospodu, večjega grešnika se čutiš. Doživljati se grešnika - kar ni isto kot imeti občutek krivde - je velik dar.

Učinkovitost spovedi je odvisna tudi od priprave nanjo in od tega, kako se nekdo spove. Treba se je izogibati površnosti in splošnemu spovedovanju. Pri spovedi je dobro povedati predvsem to, kar človeku leži na duši, kar je v njegovem življenju pustilo vrzel, praznino, nezadovoljstvo. Dobro je povedati to, česar je človeka sram povedati, kar bi najraje zamolčal, npr. kako se je neka stvar zgodila in kaj je pri tem doživljal. Zelo se obrestuje popolna iskrenost, popolna prozornost. Vse to pa z namenom, da bi Gospod lažje in v vsem obiskal človeka s svojo ljubeznijo. Velja namrec: cim bolj clo-

vek odpre svojo rano, tem bolj celostno jo balzam prepoji, ozdravi.

Pri spovedi je dobro povedati tudi skušnjave in strahove, čeprav nismo zanje izrecno odgovorni. Ko jih razkrijemo spovedniku, izgubijo svojo moč, svojo težo. Nekdo je rekel, da bi se morali spovedovati skušnjav in ne grehov. Kajti spovedovati se grehov je v nekem smislu že prepozno. Npr. spovedati se, da nameravaš sosedu ukrasti vrečo krompirja, je drugače, kot spovedati se, da si jo že ukradel.

Dobro je, da si človek izbere primerne spovednika, nekoga, kateremu zaupa, se lahko z njim o vsem odkrito pogovori. Mnogim pomaga, če je to vedno ista oseba. Če bomo resno vzeli spoved, bo le-ta postala za nas bogastvo in naše življenje se bo gotovo spremenilo v boljše. Določeni grehi in pomanjkljivosti bodo lahko dalj časa prisotni v našem življenju. Nekaterih pa se po vsej verjetnosti ne bomo nikoli rešili. To je naš križ. Sicer pa Gospod po vsej verjetnosti ne pričakuje od nas, da bi bili v vsem popolni. Gotovo pa pričakuje, da si prizadevamo in vztrajamo v našem spreobračanju. Zavest lastne grešnosti in omejenosti lahko človeku pomaga, da se tesneje oklene Gospoda.

Lepo je, ko se človek zamisli nad dejstvom, da mu pri spovedi Gospod odpusti vse grehe in se jih več ne spominja. Če se jih Gospod ne spominja, zakaj bi se jih človek? Spoved je res velik dar.

Ivan Hočevar

9. april - 6. nedelja

Cvetna nedelja - Gospodovo trpljenje

Križani Kristus daje smisel križu

Silvester Čuk

Pred enajstimi leti so komunistične oblasti na Poljskem začele odstranjevati križe iz šolskih učilnic, češ da to versko znamenje lahko vnaša razdor v družbo. Škofje so napisali posebno pastirsko pismo o pomenu in vrednosti križa. Tam so poudarili, da križ nikakor ne more biti znamenje ločitve in razdora, temveč samo znamenje povezovalnosti. Križ namreč povezuje ljudi med seboj (prečni krak) ter z Bogom (navpični krak). Vendar križ ni samo znak, temveč je tudi zgovorna in prepričljiva prižnica: uči nas darovanja, žrtve, brez katere ni prave ljubezni. Prav ta smisel in namen ima križ ne stenah naših stanovanj. Kjer člani družine mimo križa ne hodijo brezbržno, ampak se ob njem zbirajo k molitvi, ki jih povezuje, ob njem iščejo moči v urah preizkušanj, tam križ postane šola velikodušnega darovanja, tam se okranja čut za duhovne vrednote, ki dajejo človekovemu življenju pravi smisel.

Verujočemu človeku pa križ ponuja tudi odgovor na eno najtežjih vprašanj, s katerim se prej ali slej

sreča vsakdo: čemu trpljenje? Zakaj morajo trpeti tudi nedolžni ljudje? To skrivnost je hotel nekoliko osvetliti papež Janez Pavel II. pri svetoletnem srečanju z verniki v Rimu na veliko sredo, 30. marca 1983. Razmišljal je o skrivnosti trpljenja in med drugim dejal: »Čemu zlo? Čemu ta človeški križ, ki se zdi bistveno povezan z našo naravo, pa je vendar tolikokrat tako nesmiseln? To so vprašanja, ki od nekdanjih mučijev človekovo pamet in srce in na katera je mogoče dati le delne in teoretične odgovore... Za mnoge je vprašanje zla in trpljenja ugovor zoper božjo previdnost, če ne celo povod za zanikanje obstoja Boga. Resničnost križa tedaj postane pohujšanje, ker je to križ brez Kristusa - najtežji in najbolj neznošen, včasih do tragičnosti strahote. Križ s Kristusom pa je veliko razodetje smisla bolečine in vrednosti, ki jo ima bolečina v življenju in v zgodovini. Kdor razume križ in se ga oklene, stopi na pot, ki je povsem različna od tiste, ko človek postavlja Boga na zatožno klop ali ga zanika. V križu

najdemo spodbudo za nov vzpon k Bogu po Kristusovi poti, ki je prav pot križa. Križ je dokaz neskončne božje ljubezni. Križ nas vabi, da na ljubezen odgovorimo z ljubeznijo. V teh dneh svetega tedna smo povabljeni, da se zazremo v Kristusa, ki nas je tako ljubil, da je za nas umrl na križu. H križanemu Kristusu se v tem času trpljenja obračamo ne samo v bogoslužnem, ampak tudi v zgodovinskem, družbenem in duhovnem pomenu, saj je to čas, ko vidimo, da se nad svetom zgrinja toliko bolečin, toliko trpljenja in žal tudi toliko križev brez Kristusa.«

Križ je predvsem znamenje ljubezni do konca. Na njem je Jezus z dejanjem potrdil svoje besede: »Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, do koga da življenje za svoje prijatelje.« Življenje je treba dajati vsak dan po malem, kar je težje kot junaška smrt, kajti tega vsakdanjega darovanja skoraj nihče ne opazi in ne ceni. Letošnje obhajanje skrivnosti Kristusovega trpljenja in vstajenja naj nas za to »umiranje na obroke« okrepi.

Kršćanstvo je religija odrešenja

Dejstvo je, da obstaja veliko številno religij oz. verstev; med temi je tudi krščanska vera. Ta se od vseh ostalih razlikuje predvsem po tem, da je religija odrešenja ali - s teološkim izrazom - soteriološka religija. O tej temi zelo na široko razmišlja sv. oče v svoji knjigi *Prestopiti prag upanja*. Časnikar Vittorio Messori ga je k temu izzval s svojimi vprašanji in papež mu odgovarja.

Najprej: kaj pomeni odrešiti? Odrešiti pomeni osvoboditi zla. Pri tem ne gre samo za družbeno zlo kot krivico, izkoriščanje, kakor tudi ne samo za bolezni, naravne katastrofe in vse tisto, kar je bilo vzgodovini človeštva opredeljeno za nesrečo. Odrešiti pomeni osvoboditi korenitega, dokončnega zla. Takšno zlo ni več niti smrt. Ni več, če ji sledi vstajenje. Do vstajenja pa pride po Kristusovem delovanju. Zaradi Odrešenikovega dejanja smrt neha biti dokončno zlo, je podrejena moči življenja, razlaga sv. oče. To dokončno zlo je, ko Bog zavrne človeka, ker je človek zavrnil Boga. Dokončno zlo je torej greh, upor proti Bogu, satanov klic »Ne bom služil!«, ali prestop božje prepovedi, kot sta storila Adam in Eva v

raju. Zaradi greha se je Bog odvrnil od človeka. Ali brez priziva? Ne. Bog je namreč ljubezen. Zaradi tega je že v raju napovedal: »Sovraštvo bom postavil med teboj (satanom) in ženo (Marijo Devico), med tvojim in njenim zarodom.«

Bog je zvest svojim obljubam. Dolga tisočletja je pustil, da je človeštvo blodilo v suženjstvu grehov, to je v suženjstvu satana. Ko pa je prišla polnost časa, je Bog poslal svojega Sina, rojenega iz žene, da bi se nihče ne pogubil, kdor vanj veruje. Ta pa ni prišel kot zmagovalac, temveč kot mož bolečin, kakor je napovedal prerok: »Zaničevan je bil in zadnji med ljudmi, mož bolečin, izkušen v trpljenju... Nosil je naše grehe, si naložil naše bolečine. Zaradi naših grehov je bil ranjen. Za naše zveličanje ga je zadela kazen« (Iz 53,43). To se je uresničilo na veliki petek na Kalvariji, ko je Kristus vzkliknil: »Dopolnjeno je«. Nato je nagnil glavo in izdihnil (Jn 19,30).

Življenje vseh ustanoviteljev raznih verstev se je končalo s smrtjo. Z Jezusom pa je drugače. Že psalmist je napovedal: »Moje duše ne boš pustil v kraljestvu mrtvih, svojemu svetemu ne boš dal gledati trohno-

be« (Ps 16,10). Tudi Kristus je napovedal svoje trpljenje, a tudi svoje vstajenje: »Nad Sinom človekovim se bo spolnilo vse, kar so pisali preroki, a tretji dan bo vstal« (Lk 18). Edini Kristus je tisti, ki je iz groba vstal z lastno močjo, šel v nebesa, kjer sedi na desnici Boga Očeta.

Toda zakaj vse to? Ob stvarjenju sveta je Bog izpričal svojo modrost in vsemogočnost, v Kristusu pa je izpričal svojo pravičnost in ljubezen. Poveljal je Kristusa, ki je sedel na Očetovi desnici kot sodnik živih in mrtvih in izpričal svojo pravičnost; v njem je izpričal tudi svojo ljubezen do nas grešnih ljudi, kot je Jesus pojasnil Nikodemu: »Bog je svet (nas ljudi) tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje« (Jn 3). Papež piše: »Krščanstvo je v nekem smislu predvsem soteriologija božje ljubezni«, nauk o odrešenju iz ljubezni Boga do nas ljudi.

Kpodoživljanju skrivnosti našega odrešenja nas bo vabila liturgija ves veliki teden, ki je velik zaradi skrivnosti, ki se jih v tem tednu spominjamo.

Naše in Njegovo trpljenje

Človek se stalno sprašuje: »Zakaj moram trpeti? Zakaj Bog to dovoljuje? Zakaj me kaznuje? Kje je Bog, da ne vidi tega?« Taka in podobna vprašanja si človek postavlja posebno tedaj, ko se mu kaj hudega pripeti. Ti fatalistični izrazi imajo Boga za odgovornega, želeli bi njegov poseg, a pozabljajo na svobodo posameznika. Problem ostaja odprt. Nekdo je napisal, da je vsak poskus razumeti skrivnost trpljenja kot val, ki skuša vedno znova zagrabiti plavajočo cvetico in je nikoli ne ujame. Vervi človek najde odgovor v molitvi; tedaj je podoben Kristusu, ki je na vrtu Getsemani, kjer je od žalosti in trpljenja potil krvavi pot, molil in se ni sramoval svoje človeške narave, sam s seboj pred trpljenjem in smrtjo, ki sta ga čakala. Bog sam je sprejel trpljenje, ga ni odpravil niti zase in tako je dokazal in pokazal svojo ljubezen do človeka. Verni samo v tem lahko dobimo odgovor na svoja vprašanja.

Turizem? Ne, podla sramota

Vemo, da obstaja spolni turizem ze pedofile. Predvsem moški, pa tudi ženske, v glavnem iz severnih držav, potujejo z letalom v manj razvite dežele, kjer imajo na razpolago dečke za osebno spolno zabavo. Gre za mlade otroke. Do kakšne podle skrajnosti privedeta človeka denar in pokvarjenost! Njegovo ravnanje s šibkejšim presega vsako mero dostojnosti. Podobno se dogaja tudi na bojnih kriznih območjih, kjer se je razvil »bojni turizem«. Cilj brezvestnega ravnanja je postala bivša Jugoslavija, zlasti Bosna. Udeleženci izletov odpotujejo v bojni opremi v petek popoldne s posebnim letalom z majhnega evropskega letališča; večina teh je že oborožena, nekateri pa dobijo orožje v kraju, kamor dosepejo. Iz letala stopijo daleč od bojišč. Potem jih odpeljejo na kraj bojev, ponavadi na višjo točko, odkoder lahko sledijo streljanju. Na eni strani streljanju, na drugi umiranju. Človeka je sram pisati o teh dogajanjih, ki pa so resnična. Kdor želi, se lahko udeleži bojev kot plačanec koneca tedna inlahko strelja na osebno; na nasprotnega vojaka, na žensko, ki nosi posodo vode, ali na otroka, ki se igra z žogo. Obsodba takšnega turizma je bila izrečena v Trentu na Sodišču narodov. Kaj bo to doseglo? Vse to ponižuje človeka, ki bere in se vprašuje, kam lahko pride človek brez morale.

Sveto pismo v svetu

Biblično društvo je ekumensko društvo, ki skrbi za enotno izdajanje Svetega pisma. Na zadnjem mednarodnem posvetu tega društva so govorili o zanimivih podatkih o prevodih in tiskanju Svetega pisma. Tako smo izvedeli, da so leta 1994 natisnili na svetu najmanj 608 milijonov izvodov Svetega pisma (!!!), kot tudi podatek, da je Sveto pismo že prevedeno v 2092 jezikov in narečij od 6 tisoč jezikov in narečij, kolikor so jih do sedaj odkrili na svetu. V zadnjih letih se izredno povečuje naklada Svetega pisma na ozemlju bivše Sovjetske zveze. V minulem letu so Biblijo natisnili tudi v kitajskih jezikih; prodali so devet milijonov knjig.

Pa pogledjmo še cene Svetega pisma! Pri Bibličnem društvu, ki skrbi tudi za distribucijo knjig Svetega pisma, so povedali, da so za celotno Sveto pismo potrebni najmanj trije dolarji. Žal pa lahko ugotovimo, da je npr. v Italiji za Sveto pismo potreben zaslužek 15 minut dela, medtem ko gre zanj v Vietnamu 15-dnevni delovni le zaslužek. Prav zato Biblično društvo skuša deliti Sveto pismo v nerazvitih državah zastonj ali pod ceno. Velike težave s prodajo imajo v muslimanskih državah. Tako oblasti v Savdski Arabiji Sveto pismo še vedno zaplenjujejo; težave s prodajo pa imajo tudi v Iranu in v Severni Koreji, torej v dveh najbolj totalitarnih državah.

Posebna novost je gotovo izdaja Biblije na tako imenovanih CD-ROM ploščah; t.j. izdaja »interaktivnega« Svetega pisma. Poleg teksta je na teh laserskih ploščah še veliko fotografskega, dokumentarnega in podobnega gradiva, ki bralcu z uporabo računalnika pomaga globlje in na prijetnejši način sprejemati resnico dela. Mislím, da ni potrebno poseben poudarjati, da je prvo Sveto pismo na CD-ROM diskah prišlo na dan prav v ZDA, kjer so vsaj deset let pred ostalim svetom, vsaj glede elektronike in njene uporabe.

POLITIČNO DOGAJANJE V ITALIJI

Polemike med strankami, ki spremljajo zadnje leto političnega dogajanja v Italiji, so se skoro nepazno prelile v volilno kampanjo za upravne volitve, ki bodo 23. aprila. Njihov izid naj bi določal nadaljnji razvoj italijanske notranje politike. Desnica še ni izgubila vsega upanja, da bi šli na politične volitve pred poletjem. Za to se zdaj zavzema Buttiglione, ki se ogreva tudi za bivšega sodnika Di Pietra kot glavnega kandidata takomenovanega pola svoboščin, ki naj bi bil nad strankami. Zamišlja si ga že v vlogi nadstrankarskega ministrskega predsednika, kar pa verjetno preveč ne diši Berlusconi, ki na tem mestu vidi izključno le sebe. Marsikdo pa dvomi v premiera, ki bi prišel iz sodnijskih vrst, in se sprašuje, ali ne bi tudi na tem mestu prevladala moralizatorska vna na škodo izrazito političnega, nujno kompromisno razpoloženega gledanja, katerega cilj ni toliko sicer dolžno spoštovanje zakonov, kolikor bolj skupno dobro in splošni razvoj družbe.

V tem tedenskem pregledu skoro ni mogoče mimo obsežnega članka, eseja, ki ga je na svoji kulturni strani objavil milanski dnevnik *Il Corriere della sera*. Posvečen je Trstu,

pravzaprav »žalostnemu Trstu«, kot mu je dal naslov režiser in pisatelj madžarskega izvora Giorgio Pressburger, ki je več let preživel v Trstu in je znan slovenski publiki, saj je delal tudi za slovensko gledališče in radio. Pressburger glasno razmišlja o Trstu, njegovem mitu, preteklosti in prihodnosti ter o perspektivah, ki jih še ima kot odlični predstavnik »Evrope, ki je dala življenje veliki civilizaciji in nikakor še ni izčrpala svojih nalog.« V tržaški politiki Pressburger ne vidi izrodka, pač pa je zanj Trst velik kulturni in politični laboratorij, njegovi prebivalci pa so se navzeli posebnih oblik sožitja, ki nima podobnega v Italiji, Evropi in svetu.

Nikoli nismo dvomili v potencialne možnosti tržaškega mesta; dvomimo le v možnosti, da bi Trst in njegovi najvidnejši predstavniki znali to izkoristiti, ko pa ne vidijo dlje od svojega nosu (oziroma lastnih malih interesov in sebičnosti) in niso pripravljeni priznati obstoja drugih in niti ne njihovih pravic. Žrtve tega gledanja je postal navsezadnje tudi sam Pressburger, ki v devetkolonskem članku omenja Slovence, le ko govori o gledališču in žrtvah v Rižarni.

- S

K članku Tigrova nova obleka

Članek iz prejšnje številke KG je zelo močno prizadel avtorjevega sina Duška Jelinčiča, ki je s pokojno sestro pripravil tekst za tisk. Čuti se užaljenega in ponižanega. In ne samo on! S člankom *Tigrova nova obleka* se je odprlo manj znano poglavje naše zgodovine. Koristno je o tem pisati tudi v časopisih, ker lahko ta za nas izredno pomembna tematika le tako stopi v širšo javnost. Na tem področju obstaja veliko brezbrizje in zelo malo se o tej dobi tudi raziskuje. Dejansko je o zgodovini organizacije TIGR tudi veliko neznanja. Avtor članka v Katoliškem glasu navaja hude trditve, ki bi potrebovali nadaljnjo razlago in utemeljitve; tudi dokazi ne bi bili odveč. Knjigo in organizacijo TIGR je s člankom postavil v slabo luč. Tako se je zgodilo, da je članek prizadel ljudi, čeprav to gotovo ni bil avtorjev namen. Velikokrat je namreč subjektivnost velik nasprotnik objektivnosti in lahko vsako debato zapelje na napačen tir...

Uredništvo

Slovenska Evrošola

Navadno prebiramo poročila o slavjih, ki so že za nami. Za mladinski praznik Evrošole, ki bo v tednu po Veliki noči, pa je pomembno, da se zavzamemo vsi že med pripravi.

Mladi od 10. do 14. leta starosti, ki obiskujejo šolo svoje narodne manjšine, bodo letos gostovali na Primorskem. Prvo tovrstno srečanje so pripravili Bretonci l. 1988 (Francija), drugo Valičani l. 1991 (Vel. Britanija), tretje Frizijci l. 1993 (Nizozemska). Letos se bodo šolarji pomaknili bolj proti jugu k nam.

Za našo slovensko manjšino kot za večinski italijanski narod bo to izziv, da globlje razmislimo o pomembnosti in bogastvu manjšin v družbenem življenju. Morda bi zopet osvežili priporočila Janeza Pavla II. iz poslanice za dan miru za leto 1989: »Če hočeš graditi mir, spoštuj manjšine.« Tržaški škof se je ob izidu te poslanice obrnil v svoji novoletni pridigi zlasti na mlade, ki se na tem področju gibljejo z večjo svobodo in vedrino. Poudaril je globlje medsebojno spoznanje. Treba

je podreti zidove brezbriznosti in nevednosti, ki so vzrok mnogih predsodkov. Varstva svoje in drugih identitet ne dosežemo z razdeljenostjo, temveč v dialogu in sodelovanju.

Vsi so povabljeni h konkretnemu sodelovanju. Prisotnost mladih bo za nas spodbuda, da se zdramimo iz neke podzavestne samozadostne zaprtosti vase. Če sami ne bomo imeli v gosteh otrok iz raznih evropskih dežel, pa bomo blizu družinam gostiteljicam, ki bodo v teh dneh imele dodatno delo in skrb. Predvsem pa se bomo v živo vključevali v dejavnosti naših društev, ki bodo prav vsa poklicana k sodelovanju. Podprimo vse, kar je dobrega in lepega pri nas in pri drugih. Tako bo ta praznik prijateljstva prinesel vsem mnogo pristranskega veselja. Bolje se bomo lahko zavedali, da sta življenjska odpornost in rast našega naroda predvsem v tem, koliko vlagamo in se žrtvujemo za naše otroke. Samo oni so prvenstveni pogoj za obstoj naših manjšinskih šol.

s. G. Koncilja

Konec materinstva »starih mam«

Tako bi lahko naslovili novico, ki je prišla med nas v nedeljo, ko se je Zveza italijanskih zdravnikov končno odločila, da uredi zmedo na bioetičnem področju, če že država ni sposobna narediti tega. V Italiji namreč še nimamo zakona, ki bi na dobri moralni podlagi urejeval umetne oploditve, kakor tudi nimamo zakona, ki bi onemogočal homoseksualnim parom imeti otroke.

Sedaj so se zdravniki sami odločili in so na zadnji seji glavnega odbora zveze določili, da nekaj ukrejejo.

Tako odslej ne bo smel noben zdravnik umetno oploditi ženske, ki ima več kot 50 let, in tudi zarodkov morebitnih mrtvih staršev ne bodo smeli več uporabljati; prav tako ne semenčic ali jajčec umrlega partnerja v zakonu. Seveda so za vsakršno kršitev tudi primerne kazni, od začasne izključitve iz zdravniških vrst pa vse do prepove-

di delovanja na zdravniškem področju. Na ta način hočejo italijanski zdravniki preprečiti nenaravne nosečnosti in porode, ko so npr. z umetno oploditvijo rojevale ženske, stare nad petdeset let, včasih celo nad šestdeset, ko bi že zdavnaj morale biti stare mame, ne pa matere novorojenčka.

Kako velike težave so na tem področju, nam priča že dejstvo, da so bili vsi zdravniki enotni v tem, da je treba prekiniti s takimi poskusi, ki segajo na področje etike, in so za vsakega treznega človeka dvomljive vrednosti, če že ne nesramni in protičloveški. Obenem so bili italijanski zdravniki tudi proti tako imenovanim nosečnostim »na posodo«, ko se je npr. dogajalo, da je lahko mati »posodila« neplodni hčerki maternico, v katero so vsadili zarodek hčerke in njenega moža. Tudi tega se v Italiji odslej ne bo smelo več počenjati, kot tudi ni dovoljeno nobeno rasno

razlikovanje med zarodki. V preprostih besedah povedano, odslej ne bodo smeli več reklamirati umetnega oplajanja in pri tem dodajati, kdo in kakšne polti je darovalec ene od potrebnih stvariteljskih celic, kot se je to dogajalo do sedaj.

Lahko le upamo, da bo res tako, kot so zapisali v svojem poročilu italijanski zdravniki, kajti sicer bomo prišli lahko celo do tega, da družinski zakon izgubi svojo pravo veljavo. Nujno pa je, da se v parlamentu čimprej sestavi ustrezen zakon, ki bi odgovarjal današnjim potrebam na bioetičnem področju.

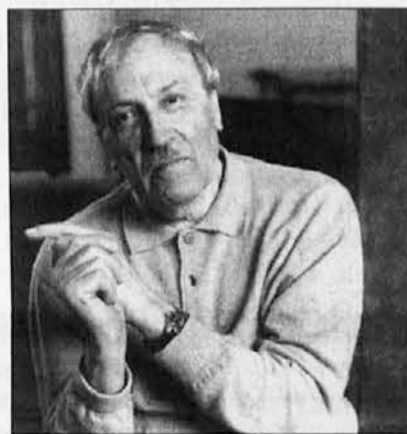
Medicina in predvsem genetika sta namreč že tako daleč, da je samo še vprašanje časa, kdaj se bo našel kak brezvesten zdravnik, ki bo začel delati nove poskuse.

Čerkev je glede tega vprašanja od vedno zahtevala red in predvsem dostojanstvo, kajti človek je ustvarjen po božji podobi.

Velika razstava Mušičevih slik v Parizu

Slovenski predsednik Milan Kučan je skupaj s svojim francoskim kolegom Francoisom Mitterandom v ponedeljek, 3. aprila, svečano odprl retrospektivno razstavo slovenskega slikarja goriškega rodu Zorana Mušiča. Razstavi so v Parizu dali mnogo pozornosti in to je za slikarja veliko priznanje, saj je Francija po Italiji in Švici tretja velika država, ki mu priredi veliko retrospektivno razstavo. Zoran Mušič bo razstavljal do 3. julija v eni najbolj prestižnih likovnih galerij v Parizu, v *Grandpalais*. Pariški dnevniki ne vedo kaj dosti o Zoranu Mušiču, saj pišejo, da gre za italijanskega umetnika, ki ima svoje korenine v italijanski, slovanski in francoski kulturi.

Za čez osemdeset let starega Mušiča je ta razstava zadnje večje mednarodno priznanje in ga uvršča ob bok velikanom sodobnega slikarstva našega stoletja. Na razstavi v pariškem *Grandpalais* bo na ogled 112 slik in 149 risb, tako da bo ta razstava predstavila občinstvu celo-

Zoran Mušič

ten slikarjev opus. Poglavje zase bo na razstavi ciklus slik, katerim je avtor dal naslov *Nismo zadnji*. Na njih je slikar izrazil vso grozo dahuškega taborišča, ki ga je tudi sam preživel. Gre za dela, na katerih Mušič zelo elegantno in simbolično prikazuje trpljenje ljudi v nacističnih lagerjih. Sicer pa je na pariški razstavi predstavljen njegov celoten slikarski razvoj in si bodo obiskovalci razstave lahko ogledali tudi njegove slike iz t.i. dalmatinskega

obdobja ter njegove znamenite konje, s katerimi je pravzaprav zaslovel. Čeprav Mušič ni postal slaven, cenjen in predvsem zelo drag avtor kar čez noč, lahko danes trdimo, da je v Evropi eden najbolj iskanih slikarjev; njegove slike in risbe se prodajajo za zelo visoke cene. Slikar je imel precej razburjeno mladost, saj je moral mlad v begunstvo. Sedaj pa živi in dela med Benetkami, Cortino D'Ampezo in Parizom; sam francoski predsednik je njegov osebni prijatelj.

Za njegovo slikarstvo je značilno to, da se ni nikdar popolnoma odpovedal figuralki, uporablja pa predvsem organske barve. Njegov pretanjeni simbolizem je očaral likovne izvedence predvsem s slikami dalmatinskih vedut in konjičkov, poglavje zase pa je že omenjeni ciklus *Nismo zadnji* in pa seveda njegovi portreti, na katerih so ljudje nakazani samo simbolično. Vsekakor gre za slovenskega slikarja, ki je v tujini do sedaj požel največji uspeh.

Jurij Paljk

ISKRICE

Par condicio: kaj je to? Ta izraz nam gre na živce. Neki italijanski parlamentarec je protestiral proti tej... »angleški tujki«. Nista angleški besedi, temveč latinski. Zveza pomeni: enaki pogoji ali enako razmerje. To je vsekakor eden izmed tistih ponesrečenih izrazov, ki krožijo med nami in jih nihče ne mara. Ustvaril je še večjo zmešnjavo, kakor da bi je ne bilo že zadosti!

♦ ♦ ♦

Neki profesor, ki vsak dan govori po TV in se ima v javnosti za katoličana, se je ostro obregnil ob angele varuhe, ko je slišal, da se Pivettijeva, pogovarja s svojim angelom varuhom. Vse, ki govorijo z angelom varuhom, je označil kot neumne, zrele za norišnico.

Dragi g. profesor, tudi jaz se izrekam za zrelega za norišnico, ker molim k svojemu angelu varuhu, v

katerega verujem. V angela je verjel (torej je bil zrel za norišnico) tudi papež Janez XXIII., kakor omenja v svojem dnevniku *Giornale dell'anima*, in k njemu je molil tudi Fabrizio de André v času ugrabitve.

♦ ♦ ♦

O madonah, ki jokajo, največ poroča laični tisk. Ne da si miru. Čerkev in verniki pa nadaljujejo s češčenjem Matere božje in se ne zmenijo za te pojave. Senzacije išče, kdor jih potrebuje, ker je izgubil vero. Kakšen črv ga gloda, ne vem. Raje bi v miru zmolil zdravamarijo tudi takrat, ko ni pred nobenim kipom.

♦ ♦ ♦

Tudi ljubljansko Delo poroča o jakajočih kipih. Ne vprašamo, da bi uredništvo poverilo take članke vernemu časnikarju, da bi se izognil

smešnim izjavam; lahko pa bi bili vsaj točni. Nekaj strani prej smo brali v istem listu: Delno kaos, delno vakuum.

♦ ♦ ♦

Kaj pada v naši zmedeni državi: lira, dostojnost ali spoštovanje?

♦ ♦ ♦

Obe veji Ljudske stranke (Buttiglionejeva in Biancova) sta prikazali sramoten prizor. Spominjata nas na naše Podobnike in Peterlete. Ali bi prišlo do združitve, ko bi se ta dva umaknila? Je že prepozno?

♦ ♦ ♦

Ugled neke banke ne raste z večanjem kapitala, temveč s poštenostjo vodstva in z malo več »glasnosti« gorbáčovkega kova. Če manjka slednja, se ošibi tudi prvo.

Venček

Par condicio na Primorski poje

Priljubljena pevska revija Primorska poje se nagiba k svojemu zaključku. Konec tega tedna se bodo odvijali še zadnji koncerti letošnje izdaje revije, ki je potekala v znamenju 50-letnice konca 2. svetovne vojne in osvoboditve izpod nacifašistične strahovlade. V ta namen je veliko zborov vključilo v svoj program tudi pesmi, ki so spominjale na tisto težko obdobje, naj bodo le-te borbene, partizanske ali domoljubne. Že od leta 1989 velja pravilo, da vsak zbor pripravi največ pet pesmi, zato je mnogim pustil grenak priokus koncert v nedeljo, 2. aprila, v Sežani, kjer je Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič imel v svojem programu deset skladb.

Prepričani smo, da je to dejstvo mnogim pevcem ostalih zborov, ki so se udeležili Primorske poje, pustilo občutek nelagodja. Vsi se zavedamo, da želi TPPZ s svojo pesmijo počastiti vse tiste, ki so za našo svobodo in boljšo bodočnost žrtvovali svoja življenja, vendar pri tem ni edini, zlasti na letošnji Primorski poje ne. Zato bi odgovorne pri organizaciji revije lahko vprašali, zakaj so ostali zbori zapeli po pet pesmi, TPPZ pa deset? Resnici na ljubi nas tako ravnanje spominja na čase, ko so se morali cerkveni zbori, če so hoteli biti sprejeti na reviji, prekrščeovati, tako da je pridevek »cerkveni« izginil...

Šesti Primorski slovenistični dnevi

6. in 8. aprila letos bodo na Opčinah v dvorani Zadržne kraške banke letošnji Primorski slovenistični dnevi, že šesti po vrsti. V četrtek, 6. aprila, se bodo dnevi začeli ob 16.30 s predstavitev najnovejših slovenističnih publikacij, ko bodo predstavili knjigo Monumenta Frisingensia prof. Janka Ježa, knjigo Pavleta Merkuja »Il Libro di Perticationi«, knjigo Lojzke Bratuž »Manoscritti sloveni del Settecento«, štiri italijansko-slovenske slovarje in knjigo Lilliane Spinuzzi Monai z naslovom »Dal Friuli alla Russia«. Ob 18. uri se bo začel literarni večer, na katerem bosta nastopila Prešernova nagrajena Boris Pahor in Alojz Rebula, deklamirali pa bodo tudi izbor poezij Srečka Kosovela. Literarnemu večeru so dali naslov Balada o narodu. Ob koncu večera bo nastopil še pevski zbor Jacobus Gallus iz Trsta, ki bo pel slovenske umetne pesmi Merkuja, Vodopivca, Maliča, Pahorja, Vrabca in Švare. V petek, 7. aprila, se bodo predavanja začela že ob 9. uri, ko se bo po uvodni besedi in pozdravu gostov začel cikel predavanj s skupnim naslovom Fašizem in primorska književnost. Govorili bodo: Milica Kacin Wohinz, Marko Kravos, prof. Marija Pirjevec, prof. Lojzka Bratuž, Marijan Breclj, Nada Pertot. Ob 11.30 se bo pričel drugi cikel predavanj, v katerem bo najprej spregovorila prof. Helga Glušič o Kačji roži Alojza Rebutle; za njo še: Ace Mermolja, Marija Cenda, Mariza

Škerk. Popoldan bo ob 15.30 dr. Branko Marušič govoril o renegatski literaturi in primeru Eugenia Stolfe, Zoltan Jan o zanimanju Italijanov za slovensko književnost v času fašizma, Irena Žerjal pa o Dmiru Feiglu. V petek bo ob 17. uri okrogla miza na temo Razvijanje narodne zavesti v šoli, na kateri bodo sodelovali: Breda Pogorelec, Andreja Duhovnik, Marta Ivašič, Andrej Marušič, Suzi Pertot, Magda Rebula, vodila pa jo bo Majda Kaučič. Ob 18.30 pa bodo predstavili dve publikaciji o dobi fašizma na Primorskem, in sicer knjigo Minke Pahor Primorski učitelji 1914-1941 ter knjigo Zorka Jelinčiča Pod svinčenim nebom.

Posvet slovenistov Primorske se bo nadaljeval v soboto, 8. aprila, ko bo na sporedu posvet na temo Slovenščina na zahodni meji danes. Danilo Sedmak bo govoril o zamjskem otroku in težavah z materinščino. Nato še: Vesna Vlahovič, Sonja Starc, Suzi Pertot, Jelka Cvelbar. Po odmoru bodo nadaljevali posvet Barbara Baloh, Aleš Doktorič, Živa Gruden, Lelja Rehar. Zaključno predavanje pa bo imela Majda Kaučič-Baša iz Trsta, ki bo govorila o besedišču slovenskega književnega jezika v Italiji in SSKJ.

Ob 12.30 bosta še razprava in sklep letošnjih slovenističnih dnevov na Primorskem, ki bodo tokrat zares kakovostni in samo upamo lahko, da bodo razprave prejali slej izšle v posebnem zborniku. -jp-

Italijani na prvem mestu v slovenskem turizmu

Po podatkih, ki jih je objavilo Nacionalno turistično združenje Slovenije, je turizem v naši državi lani napredoval. Skoraj popolnoma je premostil krizo, ki jo je tudi v tej dejavnosti povzročil razpad prejšnje skupne države. Turizem je leta 1994 primaknil v državno blagajno več kot 900 milijonov dolarjev, kar je 27 odstotkov več kot leta 1993. Slovenija je s turizmom zaslužila 475 dolarjev na prebivalca, oz. sto dolarjev več kot leto prej.

V slovenskem turizmu ostaja Italija vodilna država po številu gostov. Našo državo je leta 1994 obiskalo 176 tisoč gostov iz Italije, kar je 23 odstotkov vseh tujih obiskovalcev.

Dohodki od turizma naj bi letos v Sloveniji dosegli že okrog milijardo dolarjev. Posamezni obmorski turistični kraji so bili glede na lastne zmogljivosti nekoč sicer bolj obiskani, zato pa stalno narašča obisk slovenskih naravnih zdravilišč, ki pa imajo komaj šestnajstino nočitvenih zmogljivosti. Navajamo deset po ustvarjenem prometu vodilnih turističnih krajev v Sloveniji. To so: Bled, Bohinj, Čatež ob Savi, Izola, Kranjska gora, Ljubljana, Moravske toplice, Podčetrtek, Portorož in Rogaška slatina. F.Z.

Izpovedi Mance Košir

»Kdor ne spozna, kaj je ljubezen, se ne more odpreti Življenju.«

Prof. Manca Košir je znana osebnost v Sloveniji. Poleg pedagoškega dela na Fakulteti za družbene vede, kjer poučuje časnikarstvo, piše knjige z raznih temah, na TV pa vodi oddaje, ki odmevajo v javnosti. V zadnjem času je bila gostja v nekaterih intervjujih, kjer je nemara prvič celovito pojasnila svoj odnos do Boga in Cerkve. Gre pravzaprav za njene prve izpovedi z omenjenega področja, kar je glede na znanje in izobraženost Mance Košir lahko še posebej zanimivo.

Navajamo nekaj njenih izjav, kot so bile objavljene v časnikih ali drugih občilih. V pogovoru za dnevnik Slovenec je dejala, »da je zelo pomembno vprašanje, kaj je resnica. Tine Hribar v svoji knjigi o resnici pravi: Resnica o resnici je, da ni resnice o resnici in zato z resnico ne razpolaga nihče. Novinar si ne sme domišljati, da je Bog. Pogled vsakega človeka je omejen, absolutno je samo božje oko.« V omenjenem pogovoru pa je bila tudi kritična do razmer v Sloveniji, saj je poudarila, »da moramo Slovenci vedeti, kdo smo, kaj hočemo in kam gremo. Nimamo pa odgovora ne na prvo, ne na drugo in ne na tretje vprašanje. Nimamo nacionalne politike, niti izdelanih gospodarskih, kulturnih in podobnih strategij. Ni-

mamo niti zavesti, da ne živimo le za to volilno obdobje, temveč za naslednjih sto, tisoč let. S temi vprašanji se naši politiki ne ukvarjajo.«

V pogovoru za koprsko Ognjišče, na katerem je bila gost meseca, pa je prof. Manca Košir razmišljala tudi o svojem srečanju s Kristusom. O tem je dejala naslednje: »Kristusa sem odkrivala in iskala že pred krstom, vedela pa sem, da bo moja odločitev pritegnila za seboj veliko posmeha, še posebno, ker se bom gibala v družbi, ki je v glavnem ateistična. Hvaležna sem staršem, da so to razumeli in da so razumeli moji najbližji. V ozadju me je spremljala neka milost, tako pri odločanju kot pri odločitvi in v vsakdanjem življenju. Iz dneva v dan imam močnejši občutek, da me nekdo drži za roko in zato lažje živim. Iz dneva v dan imam več dela, pa zato nisem prav nič bolj obremenjena in to delo opravljam z vedno večjo lahkoto. Vem, kakšna bistvena razlika je v teži življenja pred desetimi in več leti in sedaj, tako da se mi zdi, kot da bi mi nekdo odvzel petdeset kilogramov in še več.«

V pogovoru za Našo družino, mesečno prilogo tednika Družina, pa je prof. Manca Košir obravnavala

tudi skrivnost in lepoto Velike noči. O tem je dejala: »Pri nas je družinski utrip drugačen kakor v kakšni tradicionalno verni družini. Manj smo pozorni na zunanost, mnogo pa damo na notranje razpoloženje. Lepota praznika je predvsem v prazniku naše duše. V predprazničnem času moram izprazniti svojo notranjo posodo, da jo božje lahko napolni s svojo vsebino. Zelo spoštujem židovsko zapoved, da se božje ime ne omenja po nepotrebem, zato raje govorim o Ljubezni. Bog je ljubezen, ki nam je vsem ponujena. Kdor ne spozna, kaj je ljubezen, se ne more odpreti Življenju. Ljubezen je zato glavni smisel mojega življenja. Evangelij je namreč veselo oznanilo in jaz se zelo veselim upanja, ki ga je dal Kristus s svojim vstajenjem. Vidim pa, da je okoli mene še vse preveč teže in premalo radosti v stikih med ljudmi.«

Prof. Manca Košir se je javnosti z osebnimi izpovedmi predstavila v povsem novi luči in duhovni podobnosti. O razmerju med njo, Bogom in vero bi zagotovo lahko pripravila tudi kakšno TV-oddajo, saj je prof. Koširjeva pravi mojster za nastope oz. vodenje oddaj pred kamerami.

F.Z.

Pozabljena vojna v Bosni

Vsak dan smo prek televizijskih ekranov vedno bolj priča, kako na Zahodu vedno manj ljudi skrbi za vojno dogajanje v Bosni in Hercegovini. To je postalo za vse nas, ki ga udobno spremljamo prek televizije, le motilni element. Moti naš udobni mir in tudi našo zelo dlakavo vest, kosmato vest Zahoda, ki je pozabila na svoje krščanske korenine. Vsak dan bolj vidimo, kako je OZN dejansko samo aparat za nekaj visokih funkcionarjev, s katerimi nihče ne ve, kaj bi, in jih zato pošiljajo v New York na sedež OZN in jih tam mastno plačujejo. OZN je danes dejansko nepotrebna organizacija; samo požira denar, ne prinaša pa nobenih vidnih rezultatov. V Bosni je ta organizacija (in ves zahodni svet) popolnoma odpovedala, ni ji uspelo niti zaustaviti vojne vihere, kaj šele, da bi poskrbela za mir in kolikor toliko znošno življenje tamkajšnjih prebivalcev. Vojna v Bosni ne zanima nikogar več in morda je res, da je postala neke vrste nogometna tekma, kot se je nekje izrazil z veliko mero cinizma neki strokovnjak za politiko in vojno strategijo na Balkanu.

Bizanc je to in v tem modernem Bizancu se še najbolje znajde srbski vodja Milošević, ki lahko slavi zmago, pa čeprav je to za njegov narod Pirova zmaga. Zmaga pa vendarle je! Hrvaška je brez tretjine ozemlja, ki ji jo je zasedla Srbija, Bosna pa je razkosana in največji del so spet pobrali Srbi. Nikogar več ne skrbi usoda Bosancev, nikogar več ne moti vsakdanja morija v Bosni, tudi nas, neprizadetih gledalcev te krute »nogometne tekme«, ne. Vsi pozivi, naj se nasilje nad

nedolžnim prebivalstvom neha, padajo v prazno, kot so tudi prazne besede raznih lordov in mirovnik pogajalcev, ki so vse prej kot uspešni. Lepo bi bilo, ko bi jih že enkrat vse nekam poslali, tako da si vsaj Zahod, ki je za to vojno posredno tudi kriv, ne bi več tako nesramno in malomarno pral svoje slabe vesti.

Samo govorjenje in spet same besede, v Bosni pa še naprej divja vojna, Sarajevo je prepuščeno svoji žalostni usodi, nedolžni ljudje vseh strani v Bosni pa prav tako. Morda imajo zares najbolj prav tisti, ki pravijo, da vojne v Bosni ne bo konec še najmanj deset let. Kaj to pomeni za prebivalstvo, si lahko samo predstavljamo. Pravzaprav niti ne, ker nam zadnje čase televizija ne posreduje prav veliko novic iz Bosne, ker da niso preveč zanimive; le od časa do časa pokaže se kako smrt, še najraje takrat, ko je snemana v živo, da zadosti cinični žejji po krvi, ki je tako prisotna v naši zahodni podzavesti.

Žal pa smrt v Bosni še kosi in bo to delala vse do takrat, ko se komu na Zahodu končno le ne bo

V Bosni so se spet razvneli boji

zdelo dovolj in bo bolj močno pritiskal na Srbe. Tega pa za sedaj še ni na obzorju, Bosna namreč nima naftnih vrelcev in tudi diamantov ne... Ima le veliko reževev, vsega potrebnih ljudi, za katere se pa nihče ne zmeni.

Mimogrede povedano: naravnost nesramno je to, da nam televizija več govori o zadnjih oskarjih kot pa o vojni na našem pragu. Zahod vse bolj postaja otopelo mesto za starejše, na udobnost navajene občane, ki so vsega siti in presiti. Zato je vojna v Bosni motilni element, posegi Zahoda pa so bolj podobni tisti zgodbi iz nekaterih bolnišnic, kjer vse operacije uspejo, vsi operirani pacienti pa umrejo.

Jurij Paljk

33. REDNI OBČNI ZBOR ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Potekal je 27. marca v komorni dvorani Katoliškega doma v Gorici. Prisotnih je bilo veliko včlanjenih društev, predstavnikov zborov in Ljudskega radia iz Gorice. Predsedniško poročilo je podal dr. Damjan Paulin, tajniško Maurizio Peric. Občnemu zboru je predsedoval Marko Brajnik.

Predsedniško poročilo

Občni zbor vsakega društva ali organizacije predstavlja priložnost, da se pregleda in oceni opravljeno delo in da se nakažejo smernice za bodoče delovanje. Naša Zveza ima redne letne občne zборе, na katerih imajo glavno besedo včlanjena društva in njihovi predstavniki. To je prav, saj je naša organizacija zveza raznih društev, ki oblikujejo kulturno politiko naše skupnosti. V odboru so zastopana vsa društva z enakim številom predstavnikov ne glede na njihovo številčnost ali učinkovitost. Sklepi so sprejeti v širšem odboru, ožji odbor pa ima le nalogo, da jih izvaja.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je Zveza tudi v zadnjem letu pokazala veliko vitalnosti in aktivnosti, saj je bilo v tem času veliko kulturnega dogajanja in tudi nekaj zelo odmevnih prireditiv. Naj omenim zelo uspešno pobudo ob 150-letnici rojstva Simona Gregorčiča, ko je Zveza z združenimi močmi izvedla kantato Oljki, ki je navdušila velike množice poslušalcev. V tem obdobju so nekatere članice slavile pomembne obletnice delovanja: 60 let pevskega zbora v Rupi in na Peči, 30. obletnica dramske dejavnosti v Štandrežu; v Števerjanu se že pripravljajo na 25. Festival narodno zabavne glasbe.

Zelo so aktivna društva, ki delujejo v naših vaseh (Števerjan, Rupa-Peč in Doberdob) in v goriškem predmestju (Podgora, Štandrež). V samem goriškem mestu so določene težave. Res je sicer, da so v zadnjih letih nekatere ustanove in odbori prevzeli določene dejavnosti in jih zelo poklicno opravljajo (Slovenski center Emil Komel na glasbenem področju, odbor galerije Katoliške knjigarne skrbi za likovne in razstavne dejavnosti ter za predstavitev publikacij in srečanja z avtorji). Pomembno vlogo ima društvo Jadro iz Ronk; precej odsotni smo na Krminskem.

V minuli sezoni smo imeli precej težav zaradi pomanjkanja primernih prostorov predvsem za množične prireditve. Velika dvorana Katoliškega doma je od lanske jeseni neuporabna, saj potekajo širipotepna in radikalna obnovitvena dela, ki zajemajo celotni objekt Katoliškega doma. Ko bodo nared - in upamo, da bo to že za prihodnjo sezono - bomo lahko razpolagali s prostorno in tehnično opremljeno dvorano. Prva faza del, ki se izteka in ki obsega komorno dvorano in zgornje prostore, namenjene glasbeni vzgoji, se je izkazala za zelo

Tudi za delovanje naših društev ni bilo v letu 1994 in 1995 nobenih sredstev iz javnih ustanov, razen nekaj drobiža, ki ga je nakazala goriška Pokrajina na podlagi deželni zakonov št. 15 (o miru) in št. 68/81 za kulturne dobrine in dejavnosti. Specifičen deželni zakon za kulturne potrebe slovenske skupnosti (št. 46/1991) je obtičal v birokratskih mehanizmih, najprej v Rimu in nato še na naši Deželi, ki ni znala ali hotela aktivirati primernih procedur, da bi prejeli sicer skromna, a prepotrebna sredstva. Da se Dežela pri vsem tem še lahko izgovarja, smo poskrbeli še sami, in sicer komunistični časopis Iskra in predstavnik »tretje krovne organizacije« Boris Gombač, ki sta vložila na upravno sodišče priziv, češ da pri razdelitvi sredstev nista bila dovolj upoštevana. Sicer pa tudi širši državni in mednarodni okvir ni najbolj naklonjen naši skupnosti. O zaščitem zakonu se sploh ne govori več, odnose med Italijo in Slovenijo pogojuje vprašanje nekaj stotin nepremičnin, ki naj bi jih istrski begunci zapustili ob pobegu v Italijo. Za vse to, kar smo Slovenci utrpeli pod fašizmom, pa ni pravega posluha. Goriška pokrajinska in občinska uprava se sploh ne zavedata, kakšno bogastvo lahko predstavlja sodelovanje z Novo Gorico in Slovenijo, in iščeta prej spornih kot skupnih zadev. Desničarski goriški župan sploh ne misli sklicati Konzulte za slovenska vprašanja, čeprav smo ga na to že večkrat spomnili v pisni in ustni obliki. V prejšnjih letih smo bili vajeni obiskov goriškega župana in tudi predsednika Pokrajine na naših prireditvah. Novih upraviteljev pa še nismo videli, tako da smo se že naveličali jim pošiljati vabila.

Od Dežele tudi pričakujemo, da bo priznala našo Zvezo na pokrajinski ali na deželni ravni, združeno s Slovensko prosveto iz Trsta kot nositeljico pomembne kulturne dejavnosti na podlagi deželne zakona št. 68/91. To je že storila za Zvezo slovenskih kulturnih društev.

Končno je italijanska radiotelevizija začela s poskusnimi televizijskimi oddajami v slovenskem jeziku.

Vedno smo polagali in še vedno polagamo veliko pozornosti na slovensko šolstvo, ki je steber našega obstoja in razvoja. V zadnjih letih število otrok žal močno upada. Gre za zaskrbljujoč demografski padec. Še hujše pa je, da se vsi ne zavedamo pomena slovenskega šolstva in da nekateri vpisujejo slovenske otroke v neslovenske šole.

Ne bi rad sklenil svojega posega s to neoptimistično ugotovitvijo in bi se na kratko zaustavil ob vlogi, ki jo opravlja naša Zveza v

kreptivi sodelovanja s sorodnimi kulturnimi organizacijami na Koroškem in Tržaškem. Lansko jesen smo imeli v gosteh razne koroške kulturne skupine v okviru Koroških dnevov na Primorskem. Organizacijsko zelo zahtevna je bila izvedba kantate Carmina burana, ki smo jo izpeljali v sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij iz Nove Gorice v njenem novem gledališču. Koroški zbor se je udeležil naše Cecilijanke, podgorski zbor pa Koroške poje v Celovcu in na Trbižu. Pričakovali smo, da bo nastop Gregorčičeve kantate Oljki na Koroškem deležen večjega zanimanja.

Positivno ocenjujemo tudi odnose z Zvezo kulturnih organizacij iz Nove Gorice in z republiško kulturno zvezo.

Že smo spregovorili o velikem delu, ki je bilo opravljeno v naši Zvezi. Odborniki se čutijo posebno angažirane pri nekaterih po-

budah, ki so nekako tradicionalne, predvsem na pevskem področju; veliko manj zanimanja pa kažejo za pobude ne samo naše Zveze, ki so informativnega značaja in bogatijo kulturno rast. Naši člani in sploh kulturni delavci postajajo vedno boljši organizatorji, igralci, pevci, tudi animatorji, premalo pa skrbijo za kulturno rast in bogatitev.

Meseca aprila in maja bomo imeli na Goriškem in drugod več pobud ob 50-letnici zmage nad nacifašizmom in konca druge svetovne vojne. Tudi mi se jih bomo udeležili in jih priredili. Toda brez mitizacije, s spoštljivim in objektivnim odnosom do vseh, ki so zaznamovali tiste čase, ter s hvaležnim spominom na žrtve nasilja.

Tajniško poročilo

Po enoletnem intenzivnem in zelo uspešnem delovanju smo se zbrali, da potegnemo črto in pregledamo našo aktivnost na prosvetnem področju.

Število članic Zveze se je v zadnjem letu ustalilo. Sedaj jih je 11. To so: SKRD Jadro iz Ronk, SKD Hrast iz Doberdoba, PD Rupa-Peč, PD Podgora, PD Štandrež, MeZ L. Bratuž, SKPD in MoPZ Mirko Filej v Gorici, Ljudski radio, KD Sabotin in SKPD F.B. Sedej iz Števerjana.

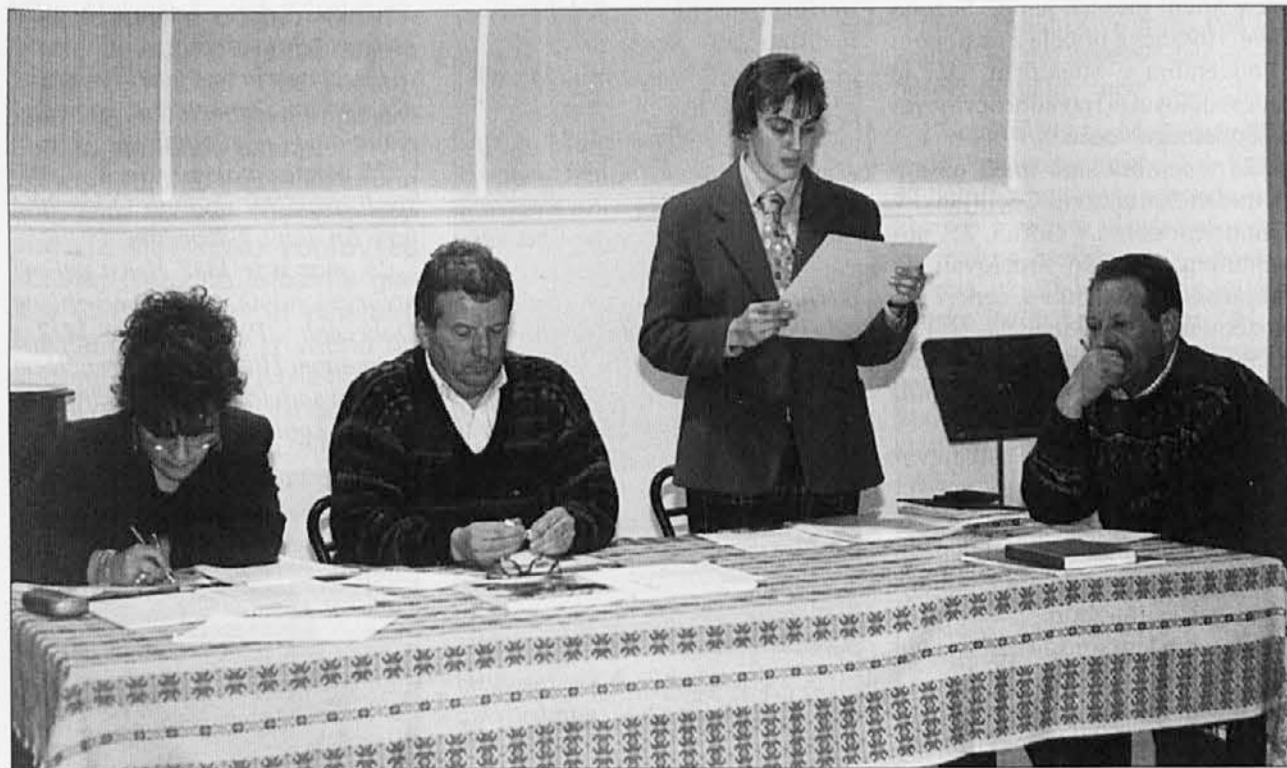
Širši odbor Zveze se je od zadnjega občnega zbora 28. marca 1994 sestal na 9 rednih mesečnih sejah, ki se jih je vedno udeležilo lepo število odbornikov, saj se samo na tak način lahko uresničuje smisel Zveze: usklajevanje terminov delovanja posameznih društev in skupnih pobud. Ena slednjih je tradicionalna revija pevskih zborov, letos 36. Cecilijanka. Zaradi priprav na proslavo ob 150-letnici Gregorčičevega rojstva, oz. kantato Oljki, je bil odbor soglasen, da se datum Cecilijanke izredno prestavi na 12. in 13. november. Cecilijanka je potekala v Kulturnem domu v Gorici, ker je Katoliški dom v popravilih. Sodelovalo je 17 zborov: 12 iz Goriške, med temi predstavnik italijanske zveze USCI, to je MoPZ Ernes Grion iz Tržiča, 1 iz Tržaške, 1 iz Kanalske doline, 1 s Koroškega in 2 iz matične domovine.

V soorganizaciji z novogoriškim ZKO-jem in ZSKD smo imeli v gosteh revijo Primorska poje. Bila je v Kulturnem domu v Sovodnjah v soboto, 18. marca. Nastopilo je 6 zborov iz Slovenije.

V redno delovanje Zveze spada poklon žrtvam s polaganjem vencev v taborišču v Gonarsu. Na svečanosti 30. oktobra je pel MeZ Sedej iz Števerjana.

Dan slovenske kulture 1995 smo proslavili na posebno slovesen način: z goriško ZSKD smo razpisali natečaj z naslovom Simon Gregorčič vposoškem prostoru. Namenjen je bil dijakom slovenskih šol vseh stopenj in univerzitetni mladini. Dospela so številna dela. Razstavljena so bila v Kulturnem domu, najboljša pa smo tudi nagradili v ponedeljek, 6. februarja. V sklop praznovanj ob Prešernovem prazniku spada seveda tradicionalna osrednja proslava, ki je bila letos 8. februarja. Oblikovali so jo člani Gledališke šole Gorica in Odra 90. Zasnovana je bila na moderen način, da se je približala idejam in zamislim mladim. Potekala je v Kulturnem domu ob številni udeležbi višješolske mladine.

Med vsakoletnimi kulturnimi prireditvami naj omenimo tudi sodelovanje s Slovensko prosveto iz Trsta.

Predsedniška miza. Od leve zapisničarka Franca Padovan, predsednik Damjan Paulin, tajnica Valentina Humar in Božidar Tabaj

funkcionalno in uporabno za manjše prireditve. Tudi župnijska dvorana v Števerjanu potrebuje še nekaj del, da bo lahko uporabna, medtem ko so v štandreški že opravljena tista najnujnejša dela, da so v njej vsaj začasno dovoljene nekatere prireditve. V Doberdolu še čakajo na začetek del. Za večnamenske strukture je bilo leto 1994 porazno. Ne samo, da Dežela ni nakazala novih finančnih sredstev za obnovitvena dela, niti ni izplačala sredstev za leta 1991-93. To seveda povzroča ogromne težave in treba bo pravilno usmeriti vsa razpoložljiva sredstva, da bomo lahko v najkrajšem času zagotovili nadaljevanje del pri teh objektih.

Obsežno, razvejano, bogato in kakovostno kulturno delo včlanjenih

→

Skupaj smo izvedli razpis natečaja Mladi oder z nagrajevanjem v Peterlinovi dvorani v Trstu dne 13. februarja.

Stalni stiki s krščansko Kulturno zvezo iz Celovca so bili tudi letos »vzrok« za organizacijo Koroških kulturnih dni na Primorskem. Obsegali so naslednje pobude (v organizaciji naše Zveze):

- 7. oktobra 1994 je bilo odprtje razstave umetnikov evropskega slovesa Zorke Loiskandl in Valentina Omana v galeriji Katoliške knjigarne v Gorici;

- 9. oktobra je bila v župnijskem domu Anton Gregorčič v Štandrežu poetična gledališka predstava s senčnimi lutkami z naslovom Drevo nad prepadom;

- 12. oktobra so se v štandreški župnijski dvorani srečali gojenci goriškega Centra E. Komel z Glasbeno šolo na Koroškem;

- 16. oktobra je izvedba mogočne kantate C. Orffja Carmina Burana v novogoriškem gledališču sklenila sklop gostovanj.

Med izrednimi pobudami, ki smo jih izvedli v preteklem letu, zasluži prvo mesto Sattnerjeva kantata Oljki za soliste, zbor in orkester na Gregorčičevo besedilo. Projekt smo lahko izdelali samo zato, ker smo se zanj skupno zavzeli. Počastili smo 150-letnico rojstva »goriškega slavčka« in 60-letnico smrti skladatelja p. Hugolina Sattnerja. V solističnih vlogah so nastopali: Mirjam Pahor - sopran, Patrizia Belloni - mezzosopran in Alessandro Švab - bas; zbor so sestavljali MeZ Sedej, MeZ Hrast in pevci iz Štandreža, Rupe-Peči, Gorice (Filej in Bratuž) in Alenke iz Števerjana. MeZ Podgora je za kulisjem izvajal vložke gregorijanskega petja. Mladinski simfonični orkester je združeval glasbenike iz naše dežele. Kantato je dirigiral Hilarij Lavrenčič ob pomoči številnih korepetitorjev. Obširno delo je doživelo prvi nastop v nedeljo, 27. novembra 1994, v nabito polni cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Gorici. Izvedli smo še dve ponovitvi na Goriškem, in sicer v petek 2. in nedeljo, 4. decembra, v štandreški cerkvi. ZCPZ iz Trsta nas je sprejela v cerkvi sv. Jakoba v Trstu v soboto, 10. decembra; KKZ iz Celovca pa naslednji dan, to je v nedeljo, 11.

Občni zbor so pozdravili: Ivan Mignozzi v imenu republike in novogoriške Zveze kulturnih organizacij dr. Janko Zerzer (predsednik Krščanske kulturne zveze iz Koroške), prof. Lojzka Bratuž (predsednica Združenja cerkvenih pevskih zborov iz Gorice), dr. Kazimir Humar (bivši predsednik ZSKP) Rudi Pavšič v imenu Zveze slovenskih kulturnih društev, prof. Franka Žgavec (predsednica Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel), Marija Ferletič (predsednica Sveta slovenskih organizacij).

decembra, v cerkvi v Št. Primožu. Žal je odpadla predstava v Drežnici. Poleg kantate, ki je od vseh članic Zveze v zadnjem letu zahtevala levji delež, je omembe vreden tudi natečaj na Balantičevo besedilo. Razpis je bil objavljen že v prejšnji mandatni dobi, rok za predstavitev del pa je zapadel 31. julija. Natečaj je doživel velik uspeh, saj je bilo ustvarjenih celo 42 glasbenih del, od katerih 30 skladb za zbor v različnem sestavu, 11 samosplovov s klavirjem in celo 1 kantata. Sodelovali so slovenski glasbeniki iz raznih krajev Slovenije, Italije, Koroške in Argentine. Komisijo so sestavljali: skladatelj Ivan Florjanc, dirigent Marko Munič in muzikolog

Edo Škulj. Nagade so bile tako razdeljene:

Kategorija A: 1. Stanko Jericija za skladbo Judežev obup (MeZ);

2. Samo Vremšak za Zadnji čas pred zimo (MeZ);

3. Štefan Mauri za Gospod, odgovori očem za MoPZ;

v kategoriji B je bil nagrajen samo en samospjev s klavirsko spremljavo, in sicer Domov skladatelja Jožeta Trošta; za kategorijo C so si bili člani komisije edini, da dodelijo nagrado prijavitelji kantati Sacrum delirium skladatelja Tomaža Sveteta, ki živi in deluje na Dunaju.

Poleg nagrajenih del je komisija predlagala nekatere skladbe za objavo. Vse so zbrane v zbirki z naslovom Bogat sem kakor tihi glas piščali, ki je izšla na pobudo Zveze januarja letos. Pesmarico je uredila prof. Franka Žgavec, spremno besedo je prispeval dr. Andrej Bratuž, njen angleški prevod prof. Marija Klanjšček, likovno opremo pa ji je dal Franko Žerjal. Zveza je priredila (2. februarja) slavnostni večer s predstavitvijo pesnika Franceta Balantiča (prof. Lojzka Bratuž), pod-eljevanjem nagrad natečaja in predstavitvijo zbirke zborovskih skladb in samosplovov (prof. Franka Žgavec). Baritonist Martin Srebernič je ob klavirski spremljavi prof. Helene Plesničar zapel nagrajeni samospjev; komorna zasedba MeZ, ki se je sestala za priložnost, je izvedla prvonagrajeno skladbo v A kategoriji goriškega skladatelja prof. Stanka Jericija Judežev obup.

Na Taboru slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični je lani na sobotnem koncertu zastopal našo Zvezo MeZ Rupa-Peč.

Zveza se pripravlja na osrednjo proslavo ob 50-letnici konca vojne skupaj z ZSKD. Prireditve bo potekala v ponedeljek, 1. maja, v Doberdobi. Nastopali bodo združeni zbori in recitatorji. Članice naše Zveze pa bodo proslavile pomembno obletnico v Rupi dne 25. aprila.

Leto 1995 pomeni tudi zlato obletnico slovenskih šol v Italiji. V okviru teh praznovanj bo potekala tudi izmenjava z dijaki šol ostalih evropskih manjšin. Evrošola bo v našem zamejstvu od 20. do 23. aprila. Pri tem bomo sodelovali kot kulturna ustanova.

Ob 50-letnici smrti Janka Kralja,

Katoliškem domu; upamo, da bo postal res dom kulture za vse naše organizacije, tudi tiste, ki delujejo na vaseh. Z ureditvijo tega projekta si bo Zveza lahko uredila tudi svoj sedež in počasi bomo lahko zapolnili vrzel, ki jo čutijo naše članice: pomoč primerne osebe za potrebe društev.

Rada bi se še zahvalila vsem odbornikom, ki so zvesto sledili delovanju Zveze s stalno prisotnostjo na rednih mesečnih sejah. Prav je tudi, da se na tem mestu spomnimo tudi vseh občasnih sodelavcev, ki nam pomagajo pri naših pobudah. V zadnjem letu smo znova spoznali, da zahteva uresničitev skupnih pobud (kantata Oljki) precej truda, zato pa je zadoščenje ob uspešnosti še toliko večje.

MoPZ Mirko Filej

Robert Jug o moškem zboru Mirko Filej

Moški pevski zbor Mirko Filej je lansko sezono sklenil z nastopom na tradicionalni reviji Primorska poje 16. aprila v Sežani in z nastopom na Taboru slov. pevskih zborov v Stični meseca junija. Sezona 1994/1995 se je pričela z nastopom 6. novembra v Štandrežu, kjer je zbor sodeloval pri izvedbi Šorlijevega Sonetnega venca.

12. novembra smo imeli nastop na tradicionalni reviji Cecilijanki v Kulturnem domu v Gorici, 25. novembra pa smo še sodelovali na italijanski Cecilijanki v cerkvi sv. Ignacija na Travniku.

29. novembra smo na občnem zboru razrešili stari odbor in izvolili novega.

Pevsko dejavnost smo nadaljevali z božičnim koncertom v goriški stolnici 26. decembra, 28. decembra pa smo ob ponovitvi božičnega koncerta sodelovali tokrat z italijanskimi goriškimi zbori.

Po novem letu smo do današnjega dne imeli še tri nastope.

4. februarja smo gostovali v Medvodah pri Ljubljani v okviru proslave ob slovenskega kulturnem prazniku. Tu smo predstavili daljši program v sodelovanju z lokalnim pevskim zborom. 19. februarja smo kot običajno sodelovali pri maši vzhodnega obreda, tokrat v cerkvi v Štandrežu.

Zadnji koncert smo imeli v Sloveniji 26.3., in sicer na Vranskem blizu Celja, kjer smo se odzvali na vabilo tamkajšnje kulturne organizacije in kjer je bil ponovno izveden Sonetni venec Ljubke Šorli.

Slovensko kulturno-rekreacijsko društvo Jadro iz Ronk

Kulturno in rekreacijsko društvo Jadro deluje izključno v Ronkah, čeprav so njeni člani tudi iz okoliških laških občin. Kot kulturne prireditve smo organizirali dve predavanji oz. kramljanje o negi ust z zobozdravnikom Ivom Petkovškom iz Ronk in o ruskih ikonah s prof. Paolom Orlandom iz Jamelj. Z večernimi filmi in diapozitivi so nas obogatili Bernard Bressan iz Gorice, Marjan Jevnikar iz Trsta, Viktor Selva iz Štandreža in Dorica Makuc iz Gorice.

Društvo je nadalje organiziralo tradicionalno božičnico z nastopom cerkvenih pevskih zborov iz Rodika ter sv. Antona Novega iz Trsta; ob dnevu slovenske kulture je zapel Tržaški vokalni oktet in pozdrave je prinesel tudi prvi predsednik slovenske vlade Lojze Peterle. Dorica Makuc je predstavila svojo knjigo Aleksandrinke. Ker so odnosi z občino Ronke dobri, smo z njeno upravo sodelovali ob podelitvi evropske zastave ter ob obisku otrok pobratenih občin Metlike in Wagne. Tako smo se srečali tudi s predstavniki metliškega Rdečega križa, ki nam je na sedežu društva podaril priznanje za nabiralne akcije za bosanske begunce, ki jih gostijo. Predstavili smo tudi knjigo in film raziskovalnega tabora Laško 91. Na miklavževanje pa smo povabili mladinsko skupino iz Štavra.

Rekreacijske pobude so bile: soorganizacija gledališke predstave stalnega gledališča iz Trsta v Trziču, izlet-romanje v Rezijo skupaj z društvom Kremenjak, svetoivanski kres v Sredipolju, tečaja slovenščine za odrasle in za otroke, tečaj risanja ikon, tečaj kleknanja in javna razstava čipk ob prireditvi »Agosto ronchese«.

SKD Hrast iz Doberdoba

4. aprila 1994 je bil tradicionalni praznik pomladi. V popoldanskih urah sta bila na sporedu ex-tempore za otroke in predstavitev knjige Rafka Dolharja Stezice. V večernih urah je številno publiko zabaval ansambel Tonija Verderberja. 10. aprila je praznik zaradi slabega vremena odpadel. 9. aprila smo imeli v gosteh dramsko skupino Oder 90 z igro Divji lovec.

17. junija je zbor izvedel scenski koncert s sodelovanjem dramske skupine Oder 90. Naslov večera je bil Al' maraš kaj za me? na temo vasovanja in poroke. Vse se je odvijalo na »borjaču«. Režija je bila poverjena Franku Žerjalu, glasbeno delo pa Hilariju Lavrenčiču. Pred koncertom je bila v župnijski dvorani otvoritev krušarske razstave. 22. julija smo isti koncert ponovili na domačiji v Slivnem. 30. julija pa je sledila še ponovitev na glavnem trgu v Kranjski gori.

Od 25. do 30. julija so se odvijali v Žabnicah jubilejni deseti študijski dnevi.

23. septembra je bil v župnijski dvorani koncert pevskega združenja USCI.

25. septembra je zbor nastopil v Marianu na koncertu, ki ga je organiziralo združenje USCI. Šlo je za dvodnevno srečanje v Doberdobi in Marianu.

5. oktobra je bil na programu diplomski koncert Suzane Ferfolja.

11. novembra smo imeli predstavitev videokasete Al' maraš kaj za me?, ki smo jo posneli ob celovečernem scenskem koncertu v Doberdobi. 12. novembra smo sodelovali na Cecilijanki.

O delovanju društva Jadro je poročala Samanta Peric

1. decembra je imel MeZ Hrast koncert v Novi Gorici.

5. decembra je bilo v župnijski dvorani miklavževanje. Za to priložnost je bila skupina nagrajena na natečaju Mladi oder.

11. decembra je bil občni zbor društva. 23. decembra je bil božični koncert v Mavhinjah.

11. februarja smo gostili dramsko skupino iz Štandreža s komedijo Kandidiraj, le kandidiraj.

25. marca pa smo imeli v naši sredi dramsko skupino Oder 90 z igro En dan z Edvardom.

26. marca je MeZ Hrast pel pri otvoritvi novih prostorov občine Doberdob. Poleg tega je MeZ z dirigentom Hilarijem Lavrenčičem na čelu sodeloval pri izvedbi Sattnerjeve kantate Oljki.

Maurizio Peric seznanja občni zbor s kulturnim delom društva Hrast

društev, pevskih zborov in Ljudskega radia v lanskem letu

Ljudski radio

Slovenski odsek Ljudskega radia je opravljalo delo vse leto, brez prekinitev. Za oddaje in režijo je skrbelo 13 stalnih sodelavcev, bilo pa je še nekaj takih, ki pomagajo pri stranskih mikrofonih, v diskoteki in pri telefonu. Poleg teh imamo še nekaj stalnih skupin, ki oddaje že prej snemajo na trak ali jih posredujejo iz studia ob pomoči našega tehnika režiserja. Na ta način redno nudimo dve pomembni tedenski oddaji, ki jih pripravljata Klub izobražencev iz Nove Gorice in goriška skupina Kinoatelj.

Slovenske oddaje so zdaj že nekaj časa stalno na sporedu od 20. do 22. ure, in sicer vse dni v tednu razen od nedeljah. Tedenske govornice oddaje so se vrstile podobno kot v preteklosti: na vrsto pridejo približno 35 krat na leto, ker jih v poletnih mesecih prekinemo. Glavne oddaje: magnetofonski zapisi naših privedev najdejo že dolgo let prostor v oddaji Mikrofoni je poslušal za vas; bila je na vrsti že več kot 500 krat. Tej visoki številki je blizu tudi tedensko predavanje z raznoliko tematiko pod naslovom Samotni pastir. Za predavanja z naslovom Petkova srečanja, ki se tičejo večinoma družbenih in verskih vprašanj, skrbi Klub izobražencev iz Nove Gorice; tedenske Filmske beležke pa pripravljajo člani Kinoateljeja. Skupina Oder 90 skrbi za Radijski prizor. V nekaterih obdobjih leta so se zvrstile krajše govornice oddaje Skavtski kotichek, Otroški kotichek in sobotni verski napotek Nekaj minut za duha. Nadaljevali smo sodelovanje z radijsko postajo Smarje pri Jelsah. Postaja iz bližine Celja nam posreduje tedensko oddajo Klic do brote, povezano z delovanjem ustanove Karitas. Naš sodelavec dopolnjuje oddaje in jih prireja za primorski prostor.

Med letom so se vrstile stalne glasbene oddaje: Klasična glasba, Iz slovenske zborovske košare, Narodna zabavna glasba CFB, Country in Western. Na četrtkov večer je vedno na sporedu oddaja V živo je lepše s pogovori, ugankami in nagradnimi igrami. Nazadnje ostane še nekaj časa za voščila, pozdrave in glasbene želje, ki jih poslušalci sporočajo po pošti in telefonu. To je oddaja Kratke želje na UKV, za katero pride posebno v postev naša bogata zbirka kaset in plošč. Denarni prispevek, ki nam ga je Zveza nakazala v letu 1994, smo do kraja uporabili za nakup kaset in plošč.

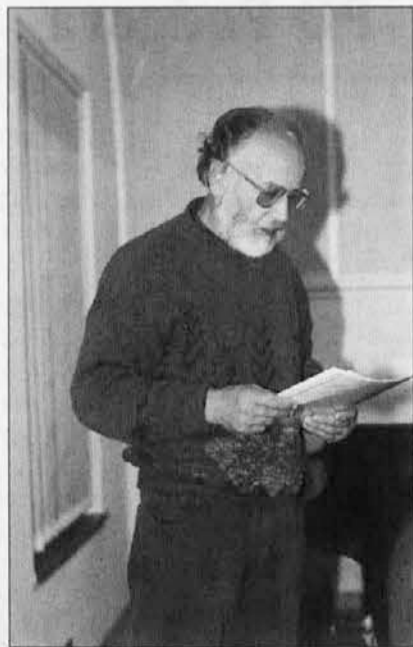
Zadruga, ki upravlja Ljudski radio, doživlja težave vseh vrst, a slovenski odsek kljub temu deluje stanovito in zanesljivo. Mnogi poslušalci, posebno ostareli, bolni ali iz kateregakoli razloga priklenjeni na dom, nam ponovno zatrjujejo tisti dve urici ob sprejemniku. Zato si upamo trditi, da ima postaja svoj pomen za slovensko skupnost ob meji, da je v zamejskem prostoru

PD Štandrež

Mešani pevski zbor Štandrež je 16. aprila lani nastopil v Kulturnem centru Srečko Kosovel v Sežani na reviji Primorska poje. Naslednji dan je odpotoval v Milan, kjer je sodeloval pri slovesni maši v cerkvi Sv. Ambroža ob 25-letnici slovenske skupnosti v Milanu. Zbor je pel skupno z MeZ Rupa-Peč. 19. junija je za konec sezone sodeloval na 25. Taboru slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Na programu je bil venček pivskih pesmi. Konec oktobra lani je zbor odprl večer ob nagrajevanju grba štandreške župnije ob praznovanju njene 70-letnice. Novembra meseca je nastopil na slovenski in italijanski Cecilijanki v Gorici ter na Gregorčičevi proslavi v župnijski dvorani v Štandrežu. Program so pestrili mešana pevska zbor Štandrež in O. Župančič, recitatorji obeh društev, govornik pa je bila prof. Lojzka Bratuž. Na nedeljo pred Božičem sta zbor sodelovala na tradicionalnem Prazniku miru na trgu v Štandrežu. Člani MeZ Štandrež so tudi sodelovali pri kantati Oljki ob 150-letnici rojstva S. Gregorčiča. Februarja letos pa je zbor nastopil na Prešernovi proslavi v domu A. Budal v Štandrežu. Na slednjem večeru sta se predstavila tudi mladinska pevska zbor obeh društev s skupnim petjem in recitacijami.

Mladinski pevski zbor je septembra lani nastopil v Štandrežu ob 17. obletnici ustanovitve društva prostovoljnih krvodajalcev iz Sovodenj in Štandreža. 1. novembra so otroci zapeli nekaj žalostnih pesmi pred cerkvijo, 13. novembra pa za zahvalno nedeljo ob dobro naloženem vozu. 5. decembra so člani mladinskega zbor in drugi otroci pripravili igrice v pričakovanju Miklavževega prihoda. MPZ je še nastopil na Mali Cecilijanki v Kulturnem domu v Gorici; 8. januarja je obiskal dom za ostarele v Ločniku, 5. februarja pa starejše gospe v Zavodu sv. Družine. Tradicionalni Praznik špargljev je bil lani 28. in 29. maja ter 4. in 5. junija. Prvo nedeljo je bil na programu slikarski ex-tempore za osnovnošolske in srednješolske otroke, večer sta pestrila zbor Štefan Kovač in folklorna skupina Marko Banda iz Murske Sobotice. Sledil je nastop MPZ srednje šole I. Trinko iz Gorice pod vodstvom prof. Stanka Jericija. Naslednjo soboto popoldne je bilo tekmovanje v pritrkovanju. V nedeljo, 5. junija, sta nastopila mladinska zbor Štandrež in O. Župančič skupno z venčkom narodnih pesmi in smešnicami, ki so si jih otroci sami izmislili. Nastopila sta še MeZ Rupa-Peč in domači dramski odsek z enodejanko Človek brez smeha v režiji Janeza Starine. Vse dneve je deloval dobro obložen bufet in srečolov, naslednjo nedeljo je bila tudi tombola. Dramski odsek je lani konec aprila registriral celovečerno komedijo Odlikovanje na Radiu Trst A, ki so jo oddali letos, in sicer prvi del 28.2. in drugi del 7. marca. 1. maja so gostovali z enodejanko Obravnava v Rupih na Prazniku fitalje. Konec oktobra so na misijonsko nedeljo ponovili enodejanko Človek brez smeha.

Letos je dramska skupina proslavljala 30-letnico ustanovitve. Za to priložnost so igralci naštudirali celovečerno igro Kandidiraj, le kan-

O vlogi Ljudskega radia je poročal Danilo Čotar

pričevalka naše prisotnosti in kulturne živahnosti ter obenem opravlja neko družbeno poslanstvo v krščanskem duhu. Oddaje vodimo stalno, brez prekinitev, a obenem ljubiteljsko in brez nobenega plačila, že 17 let. Menim, da niso prav mačje solze, zato smo se toliko bolj presenečeni, da naši časniki in revije najraje zamolčijo obstoj Ljudskega radia.

Prosvetno društvo Rupa-Peč je v pretekli sezoni uspešno delovalo na pevskem in kulturnem področju.

27. marca 1994 je MeZ nastopil na reviji Primorska poje v Sv. Križu. 17. aprila smo skupaj s štandreškim zborom s petjem olepšali slovesno sv. mašo v baziliki sv. Ambroža v Milanu ob 25-letnici obstoja slovenske katoliške skupnosti. 24. in 25. aprila smo organizirali tradicionalni Praznik fitalje v Rupih z bogatim kulturnim in razvedrilnim programom. 30. aprila smo nastopili v Katoliškem domu ob obisku češkega umetnika Otmarja Oliva. 1. maja se je končal Praznik fitalje. 15. maja smo v Katoliškem domu v Gorici izvedli samostojni koncert ob 60. jubileju našega MeZ. Ob tej priložnosti smo tudi izdali brošuro, ki jo je uredila prof. Lučana Budal. 5. junija smo nastopili na Prazniku špargljev v Štandrežu. 12. junija smo sodelovali ob dnevu bolnika v Rupih. 18. junija smo odpotovali proti Št. Vidu na Dolenjsko. Zvečer smo nastopili na koncertu slovenskih zamejskih zborov. Naslednjega dne smo s petjem sodelovali pri sv. maši v ljubljanski stolnici. Popoldne pa smo peli na Taboru slovenskih pevskih zborov v Št. Vidu. 25. junija smo v Rupih organizirali pevsko srečanje z mešanimi pevskimi zbori iz Dobove in bližnje Vrtojbe. Prejeli smo tudi priznanje Sklada Dušana Čer-

diraj. Veseloigro o zamejskem političnem življenju je napisal Janez Povše, režiral pa jo je Emil Aberšek z mojstrsko pomočjo Janeza Starine. Premiera je bila 14. januarja 1995 v župnijski dvorani A. Gregorčič v Štandrežu, ponovitev pa naslednji dan. 22. januarja zjutraj so bile maša za pokojne člane dramske skupine, polaganje vencev na grobove, popoldan pa slovesna proslava, na kateri so spregovorili predsednik društva in drugi gostje. Sledili so odlomki del, uprizorjenih v zadnjih letih, nato še podeljevanje priznanj članom za dolgoletno sodelovanje. Za zaključek proslavljanj 30-letnice je bila v torek, 24. januarja, okrogla miza na temo: Ljubiteljsko gledališče - poslanstvo in perspektive, na kateri so sodelovali priznani strokovnjaki (Emil Aberšek, Janez Povše in predstavnice Zveze kulturnih organizacij iz Ljubljane).

Celovečerno igro so še ponovili: dvakrat v Štandrežu, v Doberdobi, v Nabrežini na praznik zavetnika sv. Valentina, v Marijinem domu v ul. Risorta v Trstu, v Kulturnem domu v Gorici na povabilo rajonskega sveta Pevma-Oslavje-Štmaver, v Mačkoljah, Bazovici in Ricmanjih.

11. januarja je bila predstavitev publikacije ob 30-letnici delovanja dramske skupine, v kateri so navedeni igre, igralci, kraji, gostovanja in druge zanimivosti v tridesetih letih delovanja. 29. januarja so za TV Slovenija snemali nekatere dele komedije in intervju z Majdo Paulin, Markom Brajnikom, Božidarjem Tabajem, Emilom Aberškom in Janezom Povštom. Konec septembra lani je štandreška cerkev gostovala zbor Jacobus Gallus iz Trsta, ki se je občinstvu predstavil s koncertom nabožne glasbe. 6. oktobra pa je župnijska dvorana gostovala poetično gledališko predstavo s senčnimi lutkami z naslovom Drevo nad prepadam v sklopu Koroških dnevov na Primorskem; 12. oktobra pa je bilo srečanje gojencev glasbenih šol iz Gorice in Koroške. 6. oktobra je imelo PD Štandrež letni redni občni zbor, 5. novembra pa je organiziralo martinovanje ob ajdovi poletni in gledanju diapozitiv in video-posnetkov raznih nastopov in predstav.

13. februarja letos je dramska skupina prejela priznanje Mladi oder v Trstu. Priznanje so prejeli tudi najmlajši za igro Veliki paket v priredbi in režiji Majde Paulin.

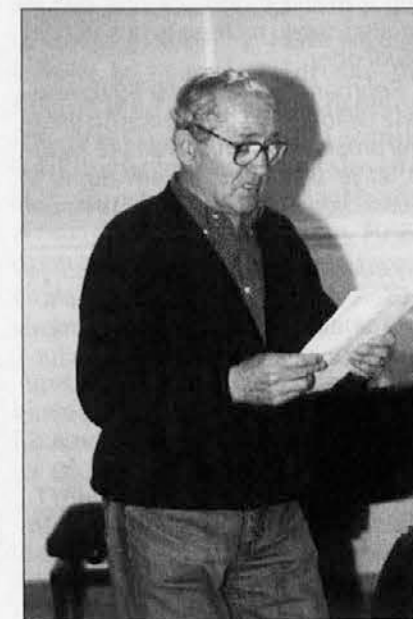

O štandreškem društvu govori Martina Nanut

PD Rupa - Peč

neta za uspešno 60-letno delovanje. 25., 26., 27. in 28. avgusta je PD Rupa-Peč organiziralo izlet v Toskano in na otok Giglio. 10. septembra smo peli ob 100-letnici obstoja Vipavske vinske kleti. 13. novembra je MeZ nastopil na Cecilijanki. 27. novembra so nekateri člani pevskega zbor nastopili pri kantati Oljki v cerkvi sv. Ignacija v Gorici. 5. decembra smo kot vsako leto dočakali sv. Miklavža. Ob tej priložnosti je nastopil otroški pevski zbor Rupa-Peč. 8. decembra se je v goriškem Kulturnem domu odvijala revija otroških pevskih zborov Mala Cecilijanka, na kateri je pod vodstvom Tanje Kovic nastopil domači otroški pevski zbor. 23. decembra nastop mešanega zbor na božičnici v Jamljah. 26. decembra nastop mešanega zbor skupno z mirenskim cerkvenim pevskim zborom na božičnici v goriški stolnici. 6. januarja srečanje otroških pevskih zborov Rupa-Peč in Štmaver s sodelovanjem pri sveti maši v Rupih. 9. januarja ponovitev istega srečanja v štmaverski cerkvi pri službi božji. 9. januarja nastop MeZ Rupa-Peč in Miren ob božičnici na Mirenskem gradu. 15. januarja nastop MeZ Rupa-Peč in Miren pri božičnici na Vrhu sv. Mihaela. 29. januarja je mešani pevski zbor nastopil na reviji Sovodenjska poje.

12. februarja je PD Rupa-Peč organiziralo izlet na sneg v Gerlitz. 18. februarja smo nastopili na kulturnem večeru v Štmavru. 23. februarja smo organizirali kulturni večer s predstavitev diapozitivov na temo Pogled v naravo. Predstavil jih je g. Viktor Selva. 11. marca je PD Rupa-Peč priredilo kulturni večer z naslovom Brda v sliki in besedi v režiji ge. Irene Ferlat. Nastopil je tudi domači mešani pevski zbor. 18. marca je PD Rupa-Peč poskrbelo za organizacijo revije Primorska poje v sovođenjskem Kulturnem domu.

Darko Devetak o društvu Rupa-Peč

KD Sabotin iz Štmavra

Naše delovanje od zadnjega občnega zbora Zveze katoliške prosvete:

9. aprila je gospod Cej prikazal diapozitive o svojem potovanju po Keniji in o vzponu na Kilimandžaro. 22. aprila nam je gospod Vlado Klemše predstavil svojo knjigo Krajevna ledinska in vodna imena v Števerjanu. Večer smo organizirali skupaj z rajonskim svetom za Pevmo, Štmaver in Oslavje. 23. oktobra smo skupaj z rajonskim svetom, g. Mariom Mutom in g. župnikom organizirali 5. pohod na Sabotin. 6. novembra smo skupaj z župnikom organizirali zahvalno nedeljo. Pripravili smo alegorični voz, ki je predstavljaval Sabotin s cerkvico sv. Valentina, Sočo in kmečke pridelke ter kmeta. 14. novembra se je začel plesni tečaj, ki je trajal do 24. februarja 1995, ko smo imeli zaključni večer. 3. decembra 1994 smo sprejeli v našo sredo sv. Miklavža. Ob tej priložnosti je pel otroški zbor iz Štmavra pod vodstvom Nadje Kovic. Mladinski odsek je pripravil lepo šaloigro Pri zobozdravnici. Starejši člani so prikazali prizor Na sodišču. Obe igri smo ponovili na miklavževanju v Rupji 5. decembra. 8. decembra je otroški zbor iz Štmavra pel na Mali Cecilijanki pod vodstvom Nadje Kovic. Pri zboru sodelujejo tudi otroci iz Pevme, Oslavja in iz Podgore. 22. decembra smo skupno z rajonskim svetom organizirali kulturno družabni večer ob zaključku leta. Pel je moški zbor iz Štmavra. 31. decembra smo vsi skupaj ob bogati večerji pričakali začetek novega leta.

6. januarja je otroški zbor iz Štmavra pel pri maši v Rupji skupaj z otroškim zborom iz Rupe. Isto srečanje so ponovili v nedeljo, 8. januarja, v Štmavru. 28. januarja smo imeli občni zbor. Ob praznovanju sv. Valentina je bila 17. februarja otvoritev razstave Cerkev v Pevmi, Štmavru in na Oslavju, ki sta jo pripravila g. Mario Muto in g. Walter Olmi v sodelovanju z gospodom župnikom Vojkom Makuc, ki je razstavo tudi predstavil.

Delovanje društva Sabotin je predstavil Lovrenc Peršolja

Ta je bila odprta še 18. in 19. februarja ter 4. in 5. marca. Ogledalo si jo je veliko število ljudi.

18. februarja je bil kulturni večer z naslovom Brda v sliki in besedi, na katerem je poleg domačih recitatorjev in domačega moškega zbora sodeloval tudi mešani pevski zbor Rupa-Peč.

19. februarja pa smo na dvorišču nekdanje osnovne šole v Štmavru odprli kioske s tipičnimi štmaverskimi štruklji, v popoldanskih urah pa je bila slovesna sv. maša.

25. marca smo pripravili večer, na katerem je gospa Pellis prikazala diapozitive o ljudskih tradicijah v Štmavru in bližnjih krajih Furlanije-Juljske krajine, Avstrije in Slovenije. Večeru je z zanimanjem sledilo veliko število ljudi.

Mladinski odsek društva pa je pripravil naslednje pobude: 4. septembra 1994 je organiziral pik-nik; 3. decembra je sodeloval pri miklavževanju z igrico Pri zobozdravnici, ki jo je sam spisal. Z njo so nastopali tudi v Rupji in Ronkah. 7. januarja 1995 so priredili družabnost s plesom. 28. februarja so na pustni torek v maskah obiskali vse družine v vasi.

Naše društvo je v pretekli sezoni veliko opravilo bodisi na kulturnem kot na pevskem področju. Takoj na začetku naj omenim mešani pevski zbor, ki je pod vodstvom prof. Bogdana Kralja in Hermana Sreberniča želel veliko uspehov. 10. aprila je zbor nastopil na reviji Primorska poje na Trbižu. 22. maja je pel na koncertu v domači cerkvi skupno z dekliškim zborom Vesna iz Sv. Križa. Oba zbora povezuje namreč dirigent. V sezonski repertoar smo vključili tudi sodelovanje na kantati Oljki, ki jo je priredila Zveza skupno z ostalimi goriškimi zbori.

V letošnji sezoni je imel zbor svoj prvi nastop na komemoraciji, ki jo naša Zveza prireja na pokopališču v Gonarsu, nato za vse svete pred spomenikom in na pokopališču; 13. novembra pa je nastopil na vsakoletni Cecilijanki. Tu se je predstavil občinstvu z novimi koncertnimi oblekami, za katere je dala prispevek Zveza. Lepa hvala! Med glavne točke zborovskega delovanja spadajo še nastop ob praznovanju Božiča in Primorska poje. 10. februarja letos je zbor oblikoval Prešernovo proslavo v Sedejevem domu, 17. februarja pa je pel na Prešernovi proslavi, ki jo je priredilo društvo Briški grič.

V okviru društva deluje tudi otroški zbor pod vodstvom Valentine Humar. Otroci so sodelovali na miklavževanju v Sedejevem domu, nato na Mali Cecilijanki. Mali pevci so segli tudi po božičnem repertoarju in so na sam Božič zapeli dve pesmi pri glavni maši. 15. januarja letos so nastopili na božičnici otroških in mladinskih zborov v cerkvi Kristusa Odrešenika v Novi Gorici. Na tem nastopu so se predstavili z novimi nošami. 25. marca pa so sodelovali na materinskem dnevu v cerkvi v Dornberku. V zadnjih letih sodeluje zbor na nastopih glasbene šole.

Števerjanski oddelek glasbenega

SKPD F. B. Sedej

centra E. komel obiskuje 6 gojenec, ki vadijo klavir in harmoniko, zraven pa spoznavajo še osnove glasbene teorije. Otroci pridno vadijo in prirejajo samostojne nastope, ki jih bogatijo tudi otroci pevskega zbora ob spremljavi instrumenta.

Mladinski krožek je v prejšnji sezoni organiziral na velikonočni ponedeljek krajše letovanje v vas Zig, od 15. do 18. avgusta izlet na Bled in Bohinju, od 2. do 5. januarja letos zimovanje v Bohinju. Sledili so natečaj Moje jaslice, kulturni večer z diapozitivi, izlet na sneg, pustni sprevod po vasi in nenazadnje kuharski tečaj.

Društvo Sedej redno izdaja tudi svoje glasilo Števerjanski vestnik, v zadnjem letu so izšle 4 številke. Naš list prinaša vaše novice in podrobneje poročila v delovanju društva. V vsaki številki je tudi duhovna misel, ki nam jo posreduje gospod župnik. Glasilo pošiljamo vsem števerjanskim družinam, Slovencem na Goriškem in Tržaškem, pomembnejšim ustanovam, nekaj številčk pa gre tudi čez mejo.

Pomembna manifestacija, ki od nas samih terja velik napor, je prav gotovo vsakoletni Festival, ki je bil lani 24. po vrsti. Razpisan je bil za 2. in 3. julij. Na njem je nastopilo 28 ansamblov, ki so prišli iz Slovenije; zato smo pogrešali kako skupino iz zamejstva. Letos pa bo Festival 25. po vrsti, jubilejni. Nanj se že prav dobro pripravljamo, saj je društvo že v mesecu oktobru imenovalo pripravljalni odbor. Teden pred začetkom bomo imeli uradno otvoritev slavja in predstavitev celotnega delovanja v okviru Festivala celih 25 letih. Naslednji teden pa se bo začelo tekmovanje prijavljenih skupin.

Društvo je v zadnjem letu organiziralo veliko kulturnih in zabavnih večerov. 17. aprila lani smo imeli v gosteh dramsko skupino Oder 90 s Finžgarjevo dramo Divji lovec. 8. maja je imelo društvo na praznik sv.

Franka Padovan bere poročilo o društvu Sedej

Florjana med Borovci v opoldanskih urah pik-nik za vse sodelavce in simpatizerje društva. Na zahvalno nedeljo smo v Sedejevem domu gostili pevsko skupino Joška Kovačiča iz Koroške; sledilo je nagrajevanje športnega tedna in martinovanje. Za Silvestrovo je društvo poskrbelo prijetno večerjo za člane. 6. januarja je bila tradicionalna božičnica, ki so jo oblikovali otroci. 10. februarja je društvo počastilo dan kulture z recitalom, ki so ga pripravili člani društva, slavnostni govor pa je imel Joško Kragelj, ki je spregovoril o Simonu Gregorčiču. Večer je oblikoval mešani pevski zbor. 25. februarja je društvo priredilo še pustovanje v telovadnici pri Katoliškem domu v Gorici. Zaprijetno zabavo in ples je poskrbel ansambel Adria kvintet z Opčin. Otroci, ki pojejo pri otroškem zboru, so se pripravili na Miklavžev prihod z igrico, ki sta jo zrežirali Franka Padovan in Kristina Corsi. Novo igrico so naštudirali tudi za božičnico, ki je bila na dan sv. treh kraljev v Sedejevem domu. Za to delovanje smo prejeli priznanje Mladega odra v Trstu.

SKPD Mirko Filej

Delovanje SKPD Mirko Filej je bilo tudi v pretekli sezoni osredotočeno na gledališki dejavnosti.

V sklopu tega je Oder 90 trikrat ponovil Finžgarjevo dramo Divji lovec, in sicer 9. aprila 1994 v Doberdolu, 10. aprila v Grgarju, 17. aprila v Števerjanu. V poletni sezoni je skupina Oder 90 sodelovala z MeZ Hrast pri scenskem koncertu Al' maraš kaj za me?, katerega krstna uprizoritev je bila 17. junija 1994 na borjaču pri Balotovih v Doberdolu. Uprizorili so ga še v Slivnem in na trgu v Kranjski gori. Za obe deli je društvo dobilo priznanje na natečaju Mladi oder.

Februarja letos je Oder 90 sodeloval z Gledališko šolo Gorica na osrednji proslavi dneva slovenske kulture, ki je bila v Kulturnem domu v Gorici, kjer je Oder 90 zastopal ZSKP.

Vedno v dramski dejavnosti je društvo postavilo na oder Kuhneltovo komedijo En dan z Edvardom. Premiera je bila 19. marca v Kulturnem domu. Delo je tokrat zrežiral Darko Komac. Komedijo je skupina ponovila v Doberdolu 25. marca. S to igro bo Oder 90 gostoval še v Števerjanu in Štmavru ter na 11. Srečanju goriških ljubiteljskih gledaliških skupin.

Poleg gledališke dejavnosti je društvo M. Filej poskusilo popestriti delovanje s tem, da je vključilo v program nekaj kulturnih večerov, ki

so zaradi pomanjkanja prostorov odpadli.

Nekateri člani društva pa vztrajno vodijo enkrat tedensko slovensko oddajo na Ljudskem radiu, ki obsega gledališke izkušnje, narodnozabavno in klasično glasbno ter kratke želje. Odgovorna urednica je Anka Černic, sodelujeta pa še Jan Leopoli in Alessio Stasi. Člani Odra 90 sodelujejo kot napovedovalci in recitatorji pri raznih prireditvah.

Za prihodnjo sezono ima društvo v sodelovanju z MeZ Hrast v programu ponovitev scenskega koncerta Al' maraš kaj za me?, in sicer na Goriškem in v Sloveniji.

Katja Sfiligoj o goriškem društvu Mirko Filej

V okviru PD Podgora delujejo otroški in mešani pevski zbor, moška pevka skupina Akord in dramska skupina.

Otroški pevski zbor Podgora, ki ga od septembra lani vodi Katja Bandelli, ki ji pomagajo še Juretič Daniela, Černic Federica in Roberta Godina, deluje že vrsto let. Naši mladi pevci so s petjem in recitacijami nastopili 5. decembra 1994 na miklavževanju v Podgori, 1. novembra in 25. aprila pa na komemoracijah pri spomeniku padlim prav tako v Podgori.

MeZ Podgora, ki ga vodi dr. Mirko Špacapan, poje redno pri vaških procesijah, pri slovenskih mašah za Božič, Veliko noč, ob prazniku sv. Gotarda in sv. Justa, ob vseh svetih in na zahvalno nedeljo. Zbor sodeluje vsako leto na svečanostih pri spomeniku v Podgori 25. aprila, 1. novembra poje tu in na pokopališču ter ob grobovih goriških slovenskih zaslužnih mož, ki so pokopani na goriškem pokopališču, v Mirnu in Medani. Na velikonočni ponedeljek poje pri sv. maši v psihiatrični bolnišnici, na Božič pa v kapeli goriške bolnišnice. Zbor se vsako leto udeleži: Cecilijanke, revije sv. Cecilije v cerkvi sv. Ignacija, revije Primorska poje, revije slovenskih cerkvenih pevskih zborov, ki je bila lani maja v Rakovniku (Ljubljana); vsako leto sodeluje tudi na Prazniku

PD Podgora

Sabina Antoni bere poročilo o društvu Podgora

kostanja v organizaciji rajonskega sveta iz Podgore in ob dnevu slovenske kulture v Podgori in na Plešivem.

Od lanskega občnega zbora Zveze je zbor nastopil še:

30. aprila 1994 na celovečernem koncertu v Pivki; 14. maja 1994 na celovečernem koncertu in nedeljski maši v Sondriju; od 20. do 23. maja 1994 je zbor gostoval med slovenskimi rojaki v Belgiji, kjer je imel svoj samostojni koncert; 25. junija

1994 na reviji ob 20-letnici delovanja MeZ Pod lipo v Landerski jami; 27. nov., 2., 4., 10., 11. decembra skupaj z drugimi goriškimi zbori in orkestrom pri kantati Oljki v Gorici, Štandrežu, Trstu in na Koroškem; 18. dec. 1994 na predbožični reviji v Trstu na povabilo zbora J. Gallus iz Trsta; 28. decembra 1994 na božičnem srečanju v Reziji na povabilo ženske pevске skupine Rože majave; 15. januarja 1995 pri maši in na zaključnem koncertu v spomin na pokojnega Emila Valentinčiča v župnijski cerkvi v Pevmi; 5. marca 1995 na reviji Koroška poje v Celovcu; 12. marca 1995 na ponovitvi iste revije na Trbižu; 16. marca 1995 na reviji Sv. Hilarija in Tacijana v goriški stolnici.

Moška pevski skupina Akord, ki jo vodi dr. Mirko Špacapan, poje vsako leto 1. novembra pred spomenikom padlim v Podgori in Pevmi, na akademiji ob dnevu slovenske kulture v Podgori in na Plešivem, na reviji Primorska poje, na Cecilijanki in na Prazniku kostanja v Podgori. Od lanskega občnega zbora Zveze je skupina nastopila še 26. marca 1994 na velikonočnem prazniku z naslovom Velika noč 94; 24. aprila 1994 na Prazniku fitalje v Rupji; 30. aprila na celovečernem koncertu v Pivki; 14. maja 1994 na

→ celovečernem koncertu v Sondriu; od 20. do 23. maja 1994 je skupina gostovala med slovenskimi rojaki v Belgiji in imela svoj celovečerni koncert; 10. junija 1994 na političnem shodu kandidata Crocettija v prostorih UGG v Gorici; 30. oktobra 1994 na komemoraciji v Bazovici in Rodiku; 27. januarja 1995 na srečanju ob 50. obletnici osvoboditve v Štandrežu; 5. marca 1995 na reviji Koroška poje v Celovcu; 12. marca 1995 na ponovitvi iste revije na Trbižu.

Dramska skupina PD Podgora je nastopila 5. decembra 1994 na miklavževanju v Podgori s šaljivim

prizorom, ki ga je spisala in zrežirala Lidja Jarc, ter na Prešernovi proslavi 17. februarja v Podgori in 3. marca na Plešivem z uprizoritvijo Prešernove balade Povodni mož, prav tako v režiji Lidje Jarc.

Osrednji prireditvi v organizaciji PD Podgora v letu 1994 sta bili:

10. aprila 1994 koncert nabožne glasbe mešanega in moškega zbora iz Šentjurja pri Celju ter 19. junija 1994 Koncert z naslovom Cantate Domino - klasično religiozna glasba zbora Filipinske univerze, ki smo ga organizirali pod pokroviteljstvom SSO. Oba koncerta sta bila v podgorski župnijski cerkvi.

Izidi volitev občnega zbora

Predsednik: Damjan Paulin

Nadzorni odbor: Marko Brajnik, Andrej Čevdek, Maurizio Peric, Ivan Vogrič in Lucijan Pavio.

Razsodišče sestavljajo: Danijel Čotar, Ivo Kovic in Karlo Mučič.

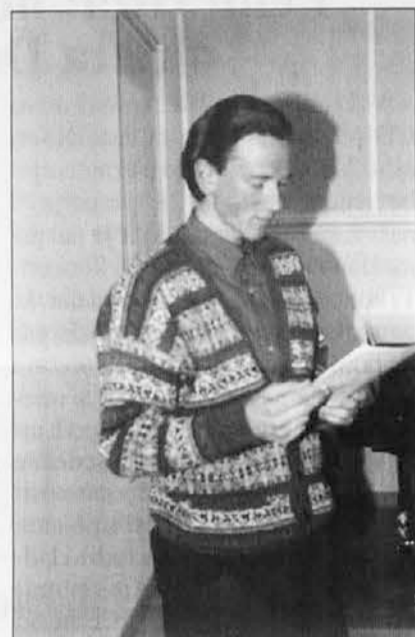
MeZ Lojze Bratuž

MeZ Lojze Bratuž se že nekaj let sooča s problemom šibitve nekaterih sekcij; to tudi pogojuje izbiro programa, ki se je zadnja leta usmerila v preprostejšo ljudske pesmi in predvsem v priredbe sodobnih avtorjev. Radi se spoprimemo tudi s skladbami našega dirigenta, ki so publiki manj znane. Letos smo bili posebno veseli priznanja, ki ga je dirigent Stanko Jerčič prejel pri natečaju skladb na Balantičeva besedila. Njegov Judežev obup se je uvrstil na prvo mesto v kategoriji za mešane zборе. Še enkrat mu iskreno čestitamo!

15. aprila 1994 smo se udeležili revije Primorska poje v Tolminu. Takoj nato pa smo pričeli s pripravo na koncert, ki smo ga imeli v Amriswilu v Švici. Peli smo pri trojezični maši, ki so se je udeležili slovenski in italijanski izseljenci v Švici; sledil je koncert, nato pa še prijetna družabnost, ob kateri smo se zadržali s tamkajšnjimi Slovenci.

Po poletnem premoru smo pričeli s pripravo na Cecilijanko, nato pa smo se udeležili božičnice v stolnici. 11. marca smo nastopili na reviji Primorska poje v Boljuncu. Tej reviji je naš zbor že od vsega začetka zelo zvest; zvrstila se je že 26-krat in kar 25-krat smo bili prisotni. Za 25-kratno sodelovanje smo na prireditvi v Boljuncu prejeli lepo spominsko diplomo.

Mnogi so zboru že večkrat napovedovali konec, vendar smo še tu... Zavedamo se, da zbor ni v idealni

O mešanem zboru Lojze Bratuž je spregovoril Mirko Filej

formi, vemo pa tudi, da se dela ne boš več lotil, ko enkrat prenehaš. Tudi radikalne spremembe ne prinašajo vedno zagotovljenega uspeha. Med pevci in dirigentom vlada prijetno vzdušje, kot ga že precej let ni bilo.

Zato skušajmo vztrajati in kljubovati težavam. Zbor se je v teh zadnjih letih popolnoma spremenil: v našo sredo so prišli novi, tudi mlajši pevci, ki jim ne manjka volje. Dela je še veliko, zato upamo, da bomo kot zrela skupina, ki se kljub težavam bori za obstoj, našli vedno primerno uveljavitev v našem kulturnem in predvsem pevskem okolju.

Udeleženci in gostje na občnem zboru

Poezije Marka Kravosa v italijanskem prevodu

Pri knjižnji založbi Campanotto iz Vidma je ob koncu lanskega leta izšla knjiga poezij slovenskega tržaškega pesnika Marka Kravosa. Knjiga nosi naslov »Il richiamo del cuculo« in je širši izbor Kravosovih poezij. Gre za knjigo, v katero so prevode slovenskih Kravosovih pesmi prispevali Loredana Bogliun, Arnaldo Bressan, Carmela Fratantonio, Jolka Milič, Patrizia Raveggi, Eros Sequi in Sergij Šlenc. Uvod v knjigo je napisal prof. Elvio Guagnini, ki pravi, da je zelo težko zbrati poezije za eno knjigo, če pri tem jemlješ opus pesnika in izbereš njegove pesmi od leta 1966 pa vse do leta 1991, poleg tega pa je ta antologija Kravosovih pesmi tudi mala antologija prevajalcev. O Kravosu pravi prof. Guagnini, da je dobro znan slovenski pesnik, zelo dobro preveden, tudi sam je veliko prevajal iz italijanščine v slovenščino. Nadalje Guagnini v svojem uvodu razčlenjuje poezijo Marka Kravosa, ki jo močno označuje bivanjska utesnjenost. V zbirki je zbranih nad šestdeset pesmi Marka Kravosa in lahko rečemo, da gre za dober izbor, ki italijanskemu bralcu pesnika predstavi kar se da popolno. Morda lahko upravičeno zapišemo, da je Kravosova poezija v italijanščini tudi berljiva in razumljiva in ne izgubi vsega bleska, ki ga sicer ima vsaka poezija v lastnem jeziku. Knjiga stane 18 tisoč lir in je zelo lepo in enostavno oblikovana. Na koncu knjižice je pred kazalom še kratek pesnikov življenjepis in podatki o prevajalcih; tu zvmemo, kdo je katero pesem prevedel iz slovenščine v italijanščino.

- jp -

Papeževa knjiga - velikonočno darilo

Knjižni klub Svet knjige, ki je najstarejši in z največ člani v Sloveniji, je v svoji ponudbi knjig za obdobje od aprila do junija na prvem mestu priporočil knjigo Prestopiti prag upanja, ki jo je napisal papež Janez Pavel II. V bistvu gre za zbirko esejev, v katerih so teološke resnice in premislek o njih, podani v poljudni, vsakomur dostopni obliki. Sveti oče z žarom in prepričanjem razmišlja o obstoju Boga, o človekovem dostojanstvu, o trpljenju, zlu in upanju, o večnem življenju in pojmovanju odrešenja, o razmerju med katoliško vero in drugimi religijami, pa tudi o aktualnih problemih človeštva, kot so lakota, vojne in revščina.

Knjigo je iz italijanščine prevedel časnikar Stane Ivanc, dopisnik dnevnika Delo v Rimu, uvodno besedo pa je napisal slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar.

Knjiga Prestopiti prag upanja, s popustom, ki ga nudi Knjižni klub Svet knjige, stane 3.433 slovenskih tolarjev.

Omenjeni Knjižni klub je svojim članom ponudil tudi rožni venec njegove svetosti papeža Janeza Pavla II. Na pločiči je posnet sveti oče, ki ob zborovskem petju moli rožni venec. Besedilo molitve je v latinščini, vernike po svetu pa papež nagovarja tudi v njihovih jezikih, med njimi tudi v slovenskem. Ploščica s popustom stane 1.910 slovenskih tolarjev.

F.Z.

Razstava 1896-1918: Kinematograf v Gorici

V razstavnih prostorih kina Vittoria je odprta razstava-raziskovalni projekti 1896-1918: Kinematograf v Gorici, ki sta ga štiriročno uresničila Slovenski gledališki in filmski muzej v Ljubljani in goriški Kinoatelje. Razstava nakazuje s pomočjo časopisnih zapisov, uradnih listin in fotografskih posnetkov nepoznano sliko goriške družabnosti. Njen prikaz predstavlja gostovanje potujočih kinematografov, odkriva slike iz filmov in portrete prvih najdražjih zvezd - vaba v prve goriške stalne kinematografe 20. stoletja, in sestavlja nazadnje s pomočjo nekaterih dragocenih sekvenc, ki so jih fiksirali na gorljivi filmski trak avstroogrski vojni operaterji, močno spremenjeno mestno podobo v času prve svetovne vojne.

Razstava bo na ogled (vstop je prost) predvidoma do 18. aprila 1995, obisk pa je mogoč po urniku kina Vittoria.

Škrat št. 1-2

Izšla je prva, dvojna številka glasila Sklada Mitja Čuk Škrat v letošnjem letu. Na začetku je objavljen odlomek iz črtice Nadje Kriščak Številke, rože in čokolada v spomin na sourednico tega lista ob tretji obletnici njene smrti. Sledi razmišljanje Jelke Cvelbar o današnji miselnosti, ki človeka žene v to, da si želi vse in takoj. Na naslednjih straneh je objavljen pogovor, ki ga je Nataša Sosič Fabjan imela z docentko na ljubljanski univerzi dr. Tanjo Renar o današnjem življenju v družini. O čustvenem zorenju predšolskih otrok piše dr. Viljem Ščuka, o prepričevanju duševnih motenj pri solarju dr. Martina Tomori, o pravilni likovni vzgoji otroka pa Jasna Merku. Jadranka Košuta je prispevala članek

o zgodovini t.i. zagrebške šole na področju risanege filma, Živa Gruden pa nas v svojem prispevku z naslovom Po slovenskem zahodu popelje na izlet po Beneški Sloveniji. Zadnje strani Škrata so posvečene zabavi in razvedrilo ter poročilo o delovanju Vzgojnozaposlitvenega središča Sklada Mitja Čuk, ki je v začasnem sedežu na Colu.

B. Race: Razlogi za vztrajanje

V četrtek, 6. aprila 1995, bo ob 18.30 v Kulturnem domu v Gorici predstavitev knjige dolgoletnega predsednika Slovenske kulturno gospodarske zveze Borisa Raceta - Žarka Razlogi za vztrajanje (Založba Devin 1994). O knjigi in avtorju

Stoletnica Ernsta Jüngerja

Pred dnevi je v svoji samotni hiši sredi gozda v Nemčiji praznoval visoki življenjski jubilej, stoletnico rojstva, nemški sporni pisatelj in morda največji živeči pričevalec našega stoletja Ernst Jünger. Ob imenu tega izrednega človeka se že vrsto desetletij in ne samo let lomijo kopja, saj je s svojim življenjem razdelil bralce in intelektualce na dva tabora. V prvem so tisti, ki na vse kriplje branijo njegovo pisateljsko zapuščino in hvalijo predvsem njegov hladni in nič kaj baročni slog pisanja ter njegovo visoko intelektualno pisanje; na drugi strani pa so ljudje, ki pravijo, da je Ernst Jünger le pisec, ki se je v svojem življenju preveč umazal z udinganjem Hitlerju in nacistom. Čeprav kakih večjih dokazov za to ni, Jüngerja vseeno obtožujejo, da se kot pisatelj ni postavil po robu Hitlerju in njegovim grozodejstvom. Pisatelj na te očitke ni nikdar odgovarjal, tudi takrat ne, ko njegovih del po drugi vojni niso tiskali, ker naj bi bil preveč naklonjen nemškemu voditelju, ki je pahnil državo v polom. Vsi pa morajo priznati, da je Jünger velik nemški pisatelj, ki ga resnici na ljubo bere zelo malo ljudi, vsi pa o njem radi govorijo in še danes ta stari mož deli in razburja duhove. Njegov slog pisanja je zelo izbrušen, s svojimi besedami operira kot hladni kirurg in tudi čustev ne kaže preveč rad. Sicer pa je njegov najbolj znani roman delo Na marmornih čerch, ki se dogaja v nekem izmišljenem kraju »nekje globoko v gozdovih«, kamor se umakne bojevnik s soborci, da bi tam užival zasluženi počitek. Tam pa spozna, da mirnega kraja na svetu ni in zato nastopijo spet boji. Jünger zagovarja močno, herojsko in vojaško držo človeka in prav zato so ga večkrat obkladali s fašistom. Sam je bil namreč v življenju predvsem vojak in to ne kak oficirček nekje v zaledju na varnem, ampak že v prvi svetovni vojni v prvih bojnih vrstah, bil je 16-krat ranjen in je prejel najvišje nemško odlikovanje za prvo svetovno vojno. Med drugo vojno je bil oficir v Parizu, a so ga kaj kmalu poslali domov, ker baje ni bil učinkovit. Od takrat dalje samo piše in živi odmaknjeno. Vedno je zagovarjal boj kot vodilo človeške družbe, prav zaradi tega ga nekateri tudi ne marajo.

-jp-

Čedermaci današnjega dne

Slovenska ljudska knjižnica Damir Feigel prireja v četrtek, 13. t.m., ob 18. uri predstavitev knjige z zamejsko šolsko problematiko Čedermaci današnjega dne, ki jo je napisal dr. Boris Lipušič in je izšla v marcu pri založbi ŠZP Enotnost. V knjig pisec objavlja deset pogovorov z zamejskimi šolniki iz Porabja, Koroške in Primorske, ki nam v širokih potezah prikazujejo trenutno stanje šolskih sistemov znotraj slovenskih narodnih skupnosti v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Predstavitev je namenja predvsem ciljni publiki - učiteljem in profesorjem goriških slovenskih šol.

bosta spregovorila urednik Marko Kravos iz Trsta ter zgodovinar Boris Gombač iz Ljubljane.

Predstavitev, ki sodi v okvir tradicionalnih četrtkovih srečanj z avtorji, prireja Upravi odbor Kulturnega doma iz Gorice ter Pokrajinski odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze za Goriško.

23. aprila: volitve v slovenskih občinah

Pogovor z Marijo Ferletič, kandidatom SSK za župana Občine Doberdob

Prejeli smo s prošnjo za objavo

Nam lahko poveste razlog, zakaj kandidirate za župana Občine Doberdob?

Prav gotovo iz več razlogov. Eden med njimi je ta, da smo sredi velikih sprememb v Evropi in v Italiji. Ob vseh teh spremembah ne moremo ostati negibni ali celo brezbržni. Ko se svet spreminja, se obenem gradi nov svet, nova prihodnost. To pa pomeni, da moramo tudi v naših okvirih, v okvirih slovenske manjšine, čimprej opustiti staro in pričeti z novimi pobudami. Seveda ne samo v besedah, pač pa zelo konkretno in stvarno. V novem času je politika zelo konkretna ali pa sploh ni politika. Drug razlog pa je v izhodiščih naše stranke Slovenske skupnosti. Lahko, da jih je odveč navajati, toda ko gre za narodnostne in etične vrednote, vrednote kulturnega bogastva, zdravega odnosa do okolja, družine in odprtih medčloveških odnosov, tedaj pač ni priporočljivo molčati, ker pač vse našete stvari v novem času še kako potrebujemo. Še več: vse našete vrednote, ki so bile vedno prisotne v napisanih in nenapisanih programih Slovenske skupnosti, so danes še kako pridobile na veljavi; nov čas jih je potisnil na površje.

Kako gledate na Doberdob in kaj se vam zdi, da bi bilo treba v njem ovrednotiti?

Treba bi bila poudariti vrednote narodnostne manjšine, ki vsebujejo željo po dobrih odnosih s pripadniki večinskega naroda. Potem pa seve-

da značilnosti Doberdoba samega, v katerem vidim dragocen kraj z živo zgodovino in velikimi možnostmi za prihodnost. To je kraj, ki lahko razvije ogromno stikov z drugimi kraji na obmejnem področju, s Slovenijo in z notranjostjo Italije. Ob vsem tem se mi zdi, da vas resnično ni do kraja ovrednotena. Dandanes je v njej na primer ogromno zapuščenih hiš, na pravo mesto nismo postavili naše lepe narave, nismo izkoristili izvrstnih zgodovinsko-turističnih možnosti. Misel na muzej iz prve svetovne vojne se ponuja kar sama od sebe, asfaltirati bi morali cesto do Sredipolja, odpreti večnamenske kulturne centre, okrepiti knjižnice, posodobiti igrišča, ne nazadnje močnejše pospeševati kmečki turizem.

Kaj bi vsega napravili, če bi bili na bližnjih volitvah izvoljeni?

Spisek zamisli je zelo dolg, toda pričela bi s samim vzdušjem v kraju, kar se mi zdi to bistvenega pomena. Predvsem bi se trudila, da bi bil stik med občino in ljudmi tesnejši, kot je sedaj. To se mi zdi daleč najpomembnejše. V današnjih časih mora biti uprava predvsem po meri ljudi, ljudje jo morajo čutiti kot svojo. Ni si namreč več mogoče dovoliti, da občinska uprava preprosto prezre vse tisto, kar vaščani mislijo, čutijo in si želijo. Ne želim delati iz primera zadevo, ki bi bila škodljiva, toda rezervoar v Jamljah dokazuje, da se stvari lahko rešujejo drugače, sporazumno in z upoštevanjem mnenja vseh. S tem v zvezi je še bolj otipljiva zadeva o stavbi za socialne namene, za katero so ljudje celo zbirali podpise, pa kljub temu ni prišlo do izbire primerne lokacije.

Če bom izvoljena, si bom prizadevala tudi za socialno-zdravstveno središče, za bolj organizirano civilno zaščito, za organizacijo prireditev, ki bi lahko še močnejše povezovale kraj v celoti; dalje za uresničitev ustrežnejšega regulacijskega načrta, da si bodo mladi ljudje lahko postavljali svoje domove v vasi. Predvsem pa bi si ob svoji izvolitvi prizadevala za resnično skupno reševanje problemov ter za preseganje delitev, ki so zastarele in škodljive, čeprav so v miselnosti še vedno zelo močne. Prizadevati si je treba za večjo odprtost znotraj manjšine in v odnosu do večinskega naroda.

SSk nastopa z dobrimi kandidati

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti-Gorica izraža zadovoljstvo zaradi svojih kandidatov za župane; ti so Marija Ferletič za Doberdob, Savo Klede za Sovodnje in Hadrijan Corsiza Števerjan. Prav gotovo lahko vsi imenovani skupaj s kandidati za nove občinske svetovalce zagotovijo tisto, kar je osrednja kvaliteta stranke Slovenske skupnosti, t. j. v prvi vrsti zvestobo osrednjim programskim točkam, za katere se je stranka ves čas zavzemala in so dandanes bistveno pridobile na veljavi. Gre za narodnost v smislu zaščite, za močno kulturo in zdravo solstvo ter gospodarski razvoj. Zaradi tega je SSK izrazila svoje temeljno geslo za letošnje občinske volitve s pozivom Z nami za boljšo upravo, saj je stranka ostala zvesta sama sebi in ni spremenila svojih programov in nazivov kot večina drugih. Kandidati si bodo tako na mestu župana kot svetovalcev prizadevali prepričati v svojih krajih vse ljudi, da je nujno

pristopiti k občinski upravi s sodobnejšimi pogledi, ki presejajo preživele delitve znotraj manjšine, ki ne koristijo več nikomur. Kandidati zaradi tega zagotavljajo, da je nujno opustiti in preseči politizacijo upravljanja, s katero je pogosta šlo za preglasovanje dobrih predlogov. Sodobna uprava mora resnično uveljaviti življenjsko koristne stvari v interesu vseh ljudi; to pa je mogoče le na način, ki ne podlega starim notranjim delitvam. Še več, Slovenska skupnost je verjetno med vsemi najbolj poklicana, da te delitve preseže in poveže vse ljudi, tudi pripadnike večinskega naroda, v reševanju povsem konkretnih problemov. Politika ne sme biti več oddaljena od ljudi, posebej še, ker je nujno povezati vse demokratične sile, da ne bi pridobile na moči tiste ideje, ki se spogledujejo s skrajnostmi. Zaradi tega je pomen letošnjih občinskih volitev izjemno velik.

Slovenska skupnost-Gorica

Pelin roža: nova CD plošča okteta Deseti brat

V Ljubljani so predstavili novo CD ploščo znanega okteta Deseti brat. V Doberdobu ga poznamo po božičnem nastopu 28. januarja v naši župnijski cerkvi, kjer je pel pri maši in nato izvedel krajši koncert. Ti koncerti so pri nas božični dar, ki ga vsako leto pripravi župnijski pastoralni svet.

Oktet je nastal leta 1980 z imenom Črnuški oktet-Črnuče pri Ljubljani, kjer vadi in ima svoj sedež še danes. Vsa leta je največ pozornosti namenil slovenski ljudski pesmi, čeprav ima v repertoarju tudi skladbe drugih zvrsti. Največja zanimivost je gotovo ta, da je črnuški krajan Damjan Kurent, ki je znan kot zapisovalec narodnega blaga, dalj časa iskal oktet, ki bi privedel pred občinstvo njegovo priredbo prekmurske pesmi *Žunica*. Končno

mu je uspelo prav z oktetom Deseti brat leta 1988, ko je pesem doživela krstno izvedbo v Narodni galeriji v Ljubljani.

Posebnost sestava je tudi ta, da ima izredno gibčne tenorje in mehke base, ki donijo že rahlo žametno. Do sedaj so izdali dve kaseti. Leta 1989 *Slovensko dekle* in 1992 *Hola, hola, fantje, vstanite*. Laserska plošča ima naslov *Pelin roža* po gorskem pelinu (*Artemisia mutelina*). Posneli so jo v cerkvi sv. Štefana v Sori pri Medvodah in obsega 16 narodnih pesmi.

Kot posebnost lahko omenim tudi to, da so prvi izvod te plošče poklonili našemu doberdobskem duhovniku g. Ambrožu Kodeljji, saj je njihov dolgoletni znanec.

Dario Bertinazzi

Pianist Miran Devetak v Evropski hiši v Parizu

Ob 20-letnici združenja *Poste Européenne de l'Amitié* in 25-letnici ustanovitve Evropskega glasbenega konservatorija (*Conservatoire Européen de la Musique*) je bil v sredo, 29. marca, v prostorih Evropske hiše v Parizu zanimiv koncert. Nastopili so študentje Evropskega glasbenega konservatorija, med njimi tudi Goričan Miran Devetak, ki se že drugo leto izpopolnjuje v razredu ruskega pianista Igorja Lazka. Program je obsegal dela S. Rahmaninova, F. Liszta, G. Puccinija, F. Poulenca in Jeana-Michela Damasa, ki je tudi sedanji predsednik omenjenega konservatorija. Miran Devetak je tokrat nastopil v triu s čilenskim violinistom Sotom in

špansko violončelistko Ruijevo. Skupina se izpopolnjuje v razredu za komorno glasbo ruske pedagoginje Maše Januševskaje. Trio je z velikim smislom za skupno igro in občutenim podoživljanjem Rahmaninove Elegije navdušil pazljive poslušalce, med katerimi je bila tudi ustanoviteljica in častna predsednica Evropskega konservatorija Annette Haas-Hamburger.

v.č.

Obisk misijonarjev

Pretekli teden sta bila od ponedeljka, 27. marca, do petka, 1. aprila, v gosteh na Goriškem dva laična misijonarja: Branko Likar in Helena Škrabec. Oba sta doma na počitnicah. Branko je misijonar v Zambiji, Helena pa na Madagaskarju kot bolniška sestra. Obiskala sta naše šole, tako osnovne kot nekatere srednje. Poleg tega sta predavala še v Števerjanu, v Gorici, Štandrežu in v Zavodu sv. Družine. Skupno sta obiskala 22 razredov.

Prireditev briškega Karitasa v Medani

26. marca je odbor briškega Karitasa pripravil srečanje starejših občanov v Medani. Srečanja postajajo tradicionalna in so povezana s posameznimi kulturnimi prireditvami. Letos so vključili v program sv. mašo in nastop dekliškega pevskega zbora Vinika, otroškega pevskega zbora ter skupine Orffovega instrumentarija osnovne šole Dobrovo.

Somaševanje briških duhovnikov v medanski cerkvi je vodil upokojeni župnik v Šmartnem g. Efrem Mozetič. Gostje so dobili ob vходу v cerkev lepe šopke. Župnijska dramska skupina iz Biljane je v sodelovanju z otroškim cerkvenim zborom doživeto zagrnila prizor iz evangelija o izgubljenem sinu.

Po maši je potekal program v vaški kulturni dvorani pod vodstvom glasbene pedagoginje Valentine Bavcar, povezovale pa ga je študentka novinarstva Lucija Princič. Anton Marinčič iz Drnovka pa je kljub visoki starosti predstavil svoje pesmi, ki jih je napisal v času vpoklica v italijansko vojsko na jugu Italije. V njih je močno hrepenenje po gričevju slovenskih Brd. Po končanem programu so gostje obujali spomine in se ob skromnem prigrizku še dolgo zadržali v prijetnih pogovorih.

Peter Stres

45- obletnica mašništva g. Bogomila Breclja

V nedeljo, 2. aprila, je nabrežinski župnik g. Bogomil Breclj prišel v Gorico, da se v cerkvi svetega Ignacija Bogu zahvali za 45 let mašništva. Novo mašo je namreč pel v isti cerkvi na velikonočni ponedeljek leta 1950. Na spominski podobici se je spomnil vseh dobrotnikov v raznih župnijah, kjer je služboval. Med mašo je posebej obudil spomin na pokojno mamo. Po novi maši je namreč šel na mejni prehod k Rdeči hiši, tam pregovoril službujočega maršala, da je smel do mreže, kamor je prišla na oni strani njegova mama; tovariš ji je hotel to zabraniti, toda z dobro besedo je g. Breclj omehčal tudi njega. Tako je g. Breclj lahko podelil svoji materi novomašniški blagoslov in sta se lahko pomenila vsaj prek žice.

Na cerkvenem koru je med nedeljsko mašo pel travniški cerkveni pevski zbor, po maši pa so verniki z veseljem pozdravljali gospoda jubilanta.

Gospod Bogomil, želimo Vam, da bi učakali tudi zlati mašniški jubilej!

Velikonočni Pastirček

Kot se spodobi, je aprilska številka Pastirčka v glavnam posvečena praznovanju Velike noči. Na to spominja že uvodna pesem Ljubke Šorlijeve in pa Pastirčkovo voščilo. V notranjosti se najdejo še drugi motivi o tem krščanskem prazniku. V reviji so prispevki Marize Perat, ki nadaljuje z obiski naših gradov; tokrat je prišel na vrsto grad na Vogrskem. Danilo Čotar kramlja o ptici *Vijeglavki*. Janez Povše začenja svojo zgodbo *Kdo sem, kakšna sem*: zanimiv začetek, za odgovor pa bomo izvedeli v prihodnji številki. Seveda je v Pastirčku še dosti drugih zanimivih zapisov. Kot običajno, je zelo bogata Pastirčkova pošta, pa tudi risbice je veliko.

Maša za žrtve v zadnji vojni

Duhovniki štandreške dekanije, zbrani na dekanijški konferenci v sredo, 29. marca, so sklenili, da bodo v vsaki župnijski cerkvi na kako primerno nedeljo darovali sv. mašo za vse žrtve zadnje svetovne vojne. Vsak župnik bo posebej določil nedeljo.

Velik uspeh jubilejne 25. revije Pesem mladih

Polna dvorana tržaškega Kulturnega doma je bila zgovoren dokaz velikega uspeha letošnje 25. jubilejne revije otroških in mladinskih zborov Pesem mladih 1995, ki je najpomembnejša pobuda te vrste pri nas. Uspeh nedeljske prireditve pa je pomenil tudi lepo priznanje organizatorju - Zvezi cerkvenih pevskih zborov iz Trsta - za njegovo požrtvovalno delovanje na področju otroškega in mladinskega zborovskega petja skozi četrto stoletja.

Na odru Kulturnega doma se je zvrstilo 13 otroških zborov, od katerih je bilo 11 s Tržaškega; dva zbora pa sta se revije udeležila kot gosta. Nastopili so tako OPZ osnovne šole Pinko Tomažič iz Trebče pod vodstvom Giorgine Pisani, OPZ Ladjica iz Devina pod vodstvom Olge Tavčar, OPZ Vigred iz Šempolaja pod vodstvom Eve Ciuk, OPZ Cekinčki iz Komna pod vodstvom Mojce Semolič, OPZ osnovne šole Fran Venturini iz Boljunca pod vodstvom Silvine Dobrila, OPZ Slovenski Šopek iz Mačkolj pod vodstvom Marine Šturman, OPZ Doberdob pod vodstvom Lucije Lavrenčič, OPZ A.M. Slomšek iz Bazovice pod vodstvom Davida Žerjale, OPZ Fran Venturini od Domja pod vodstvom Suzane Žerjal, OPZ Kresnice od Sv. Ivana pod vodstvom s. Karmen Koran, OPZ iz Trebče pod vodstvom Zdenke Kavčič-Križmančič, OPZ Zvonček z Repentabra pod vodstvom Antona Bedenčiča in OPZ osnovne šole Bazoviški junaki iz Rojana pod vodstvom Marte Pahor. Na koncu so združeni zbori pod vodstvom Marka Sancina in ob spremljavi instrumentalne skupine iz Rojana zapeli skupno pesem *Moja domovina* Lojzeta

Revija Pesem mladih je dobro uspela (Foto Davorin Križmančič)

Mava. Zvrstilo se je torej več kot 300 malih pevcev, ki so izvedli 40 pesmi. Toplo ploskanje občinstva je pomenilo lepo nagrado otrokom in njihovim pevovodjem ter spremljevalcem za vloženi trud, pa tudi priznanje za dobro in kakovostno raven nastopov.

Pevcem, zborovodjem, staršem in vsem, ki se ukvarjajo z učenjem petja, je v svojem govoru izrazila zahvalo odbornica ZCPZ in bivša pevovodkinja zbora Slovenski šopek iz Mačkolj Ljuba Smotlak. Spomnila se je časov prvih izvedb revije Pesem mladih ter nekaterih že pokojnih zaslužnih učiteljev in pevovodij. Tako je omenila p. Alfonza Valiča, g. Lojzeta Rozmana, učitelja Branka Lupinca, učiteljico Bianco Frandolič in prof. Staneta Maliča, današnjim učiteljem pa je svetovala, naj pri izbiri programov vedno radi segajo po zakladnici slovenskih narodnih in domoljubnih pesmi. Ljuba Smotlak je poudarila

tudi velik vzgojni pomen pesmi. Med drugim je dejala: »Pesem je veliko vzgojno sredstvo. Tega se zavedamo vsi, ki smo živeli otroštvo v družinah, kjer se je rado prepevalo. Pesem se je rodila z nami, pesem nas je uspavala v materinem naročju, pesem nas je tolažila in razveseljevala skozi srečne in manj srečne trenutke družinskega življenja; v nas je pognala trdne korenine, je rasla in zrasla z nami, nas je vzgajala in vzgojila za življenje narodu in Cerkvi. Da, tudi vero nam je pesem pomagala utrjevati vse življenje.« Danes, ko se po družinah ne poje več, je treba dati otrokom možnost, da se vključijo v to ali ono pevsko skupino, je dejala Smotlakova, in pozvala, naj odločno vstopamo v prihodnost z zaupanjem in naj nenehno posredujemo slovenske pesmi mladim rodovom, saj je tudi to način vzgajanja za srečno bodočnost.

Ivan Žerjal

Škofov pastirski obisk na Opčinah

Župnijska skupnost sv. Jerneja na Opčinah se je že nekaj mesecev pripravljala na 3. pastoralni obisk škofa Lovrenca Bellomija. Odgovorni v župniji so o pripravi veliko govorili in se na obisk pripravljali tudi duhovno. Sadovi dolge priprave so se pokazali prejšnjo nedeljo, 2. aprila, ko je obisk dosegel svoj višek.

V četrtek, 30. marca, se je škof srečal s slovenskim župnijskim svetom. Šlo je za prijetno srečanje, na katerem je škof poudaril pomen liturgije za versko življenje skupnosti. Dan kasneje, v petek, 31. marca, je škof srečal animatorje in katehete italijanskega dela skupnosti. V soboto, 1. aprila, je prišel med nas že ob 9. uri zjutraj. Dan smo začeli s srečanjem predstavnikov slovenskega in italijanskega dela naše župnije. Sledilo je še krajše srečanje z župnijskim gospodarskim svetom, nato je bil škof na razpolago za osebni pogovor. Opoldne se je pri kosilu srečal z vsemi duhovniki, ki delujejo v župniji. Ob 21. uri so mladi, ki so dejavni v različnih župnijskih skupinah, in dve skupini mladih zakoncev v cerkvi pripravili molitveno srečanje na temo: Z Jezusom skozi postni čas do velikonočnega veselja. Šlo je za lepo biblično molitev ob petih odlomkih evangelijev, ki so se zvrstili ob nedeljah v postnem času. Mladi so tako šli z Jezusom v puščavo, na

goro spremenjenja, pod smokvino drevo, v deželo izgubljenega sina in na trg, na katerem bi s kamenjanjem morala umreti žena grešnica.

V nedeljo, 2. aprila, je bila ob 9. uri slovenska birma. Zakrament je prejelo 13 mladostnikov. Ob 10.30 je sledila italijanska birma. Po obredih v cerkvi smo škofa povabili na občestveno kosilo v restavracijo Veto, kjer se nas je zbralo okrog šestdeset slovenskih in italijanskih vernikov. Ni bilo dobro samo kosilo, ki smo ga zaužili skupaj s škofom, njegovim vikarjem za Slovence msgr. Francem Vončino in duhovniki; še boljše je bilo vzdušje, ki se je ustvarilo. V zares bratskem in veselem tonu smo zapeli ob harmoniki, ki jo zna za take priložnosti mojstrsko raztegniti gospa Bitežnik. Škof Bellomi je v kratkem posegu med kosilom podčrtal, kako je tako srečanje nadaljevanje občestva, ki smo ga najprej doživeli v cerkvi.

Popoldne ob 17. uri se je cerkev spet napolnila. Imeli smo sklepno srečanje. Poleg župnika so srečanje uvedli štirje posegi. Najprej sta spregovorila dva mlada, eden predstavnik slovenskega, drugi predstavnik italijanskega dela skupnosti. Govorila sta o nekaterih skupnih pobudah mladih. Nato sta posegla dva družinska para, prvi slovenski in drugi italijanski. Oba sta poudarila pomen družinske in župnijske skupnosti. V pogovoru je nato sodelovala

lo še več vernikov. Vse posege lahko povzamemo z mislijo, da so dialog, medsebojno spoštovanje in edinstvo v Kristusu zagotovila za pričevanjsko vrednost konkretne krščanske skupnosti, ki trenutno živi na Opčinah. Škof je v sklepni misli podčrtal pomen duhovnega napora pri ustvarjanju odprte in pričevanjske krščanske skupnosti, ki jo je v dneh pastoralnega obiska opazil pri vseh srečanjih s skupinami in posamezniki. Prijeto presenečeni smo odhajali iz cerkve sv. Jerneja. Škofov stisk roke je dal štirim intenzivnim dnevom še topel človeški pečat.

V soboto, 8. aprila, se bo škof srečal z verniki na Ferlugih; na oljčno nedeljo, 9. aprila, ob petih popoldne, pa z verniki pri Banih.

-ej-

Opčine: vabilo mladim!

V sredo, 12. aprila, bo ob 20. uri v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah spovedovanje mladih. Že tretje leto se pred Božičem in Veliko nočjo na Opčinah zbere večje število mladih, ki se želijo pogovoriti v miru z duhovnikom ali opraviti temeljito spoved. Sami mladi poskrbijo za pesem in molitev, ki spremljata individualne pogovore ali spoved. Na razpolago bo vsaj šest spovednikov, ki bodo imeli čas vsakemu prisluniti in se z njim pogovoriti.

Vabljeni vsi mladi, ki si želijo tako obliko velikonočne spovedi!

Volitve tudi v treh občinah naše pokrajine

23. aprila se bodo upravna volitve odvijale tudi v treh okoliških občinah tržaške pokrajine, in sicer v Dolini, v Zgoniku in na Repentabru. V Dolini so predstavniki dosedanje upravne večine (Slovenska skupnost, Demokratična stranka levice, Stranka komunistične preнове in Demokratični forum) po dolgotrajnem pogajanju osnovali listo *Skupaj-Insieme*, ki za župana kandidira Borisa Pangerca. V tej občini bodo na volitvah še druge štiri liste: Naravni zakon (kandidat Alessandro Corbatta), Zelena lista (Maria Teresa Živic), S. Dorligo-Dolina (Roberto Raffaele) in desničarski Pol svoboščin (Renato Schettini). Pol svoboščin je svoji listi osnoval tudi v Zgoniku, kjer bo za župana kandidiral Umberto Ercolessi, in na Repentabru, kjer je županski kandidiral Franco Guerra. V zgoniški občini levičarska večinska koalicija kandidira dosedanjo županjo Tamaro Blažina, Slovenska skupnost pa Jožka Grudna. Na Repentabru so predstavniki sedanje občinske uprave osnovali Napredno listo, katere kandidat je dosedanji župan Aleksij Križman. Slovenska skupnost kandidira za župana Renca Miliča, prisotna pa je tudi lista t.j. Združenja Hrvatov (Unione dei Croati - Udruga Hrvata), katere županski kandidat je Graziano De Petris. Resnici na ljubo ima ta lista na sebi le malo hrvaškega, razen naziva, saj na njej vidimo sama italijanska imena in priimke. Gre le za neresnost skupine ljudi ali pa za osnovanje neke vrste »motilnega elementa« z za sedaj neznanim namenom?

Občni zbor sklada Mitja Čuk

Z občnega zbora sklada Mitja Čuk (Foto Davorin Križmančič)

Sklad Mitja Čuk je v četrtek, 30. marca, imel svoj 11. občni zbor, ki je potekal v znamenju lepih uspehov v lanskem letu delovanja, med drugim tudi prireditve ob 15-letnici sklada, pa tudi v znamenju hudih finančnih in prostorskih težav, zaradi katerih ni bilo mogoče izvesti nekaterih pobud. Posebno pereče je vprašanje poslopja, ki ga je sklad odkupil in ki je dobesečno v razpadajočem stanju. O sončnih in senčnih straneh delovanja sklada so spregovorili predsednica Jelka Cvelbar, tajnica Stanka Čuk in blagajnik Sergij Petaros. Na občnem zboru pa je bila izražena tudi želja po čim večji vključitvi naših ljudi v delovanje sklada, naj bodo to redni ali podporni člani, kar bi gotovo veliko prispevalo pri nadaljnjem delovanju te naše človekoljubne ustanove.

Vabilo na velikonočno bedenje

Velika noč se bliža. Vsi vemo, da je to največji praznik nas kristjanov. Vsi bi radi ta praznik doživeli čim lepše, čim bolj poglobljeno. Radi bi okusili veliko veselje ob novici, da smo rešeni, da nas je Gospod s svojim vstajenjem odrešil. Vendar je velikokrat tako težko pozabiti na vsakdanje skrbi, težko je včasih ustaviti se za trenutek, iti vase in z veseljem potrditi v sebi ugotovitev, ki je glavno sporočilo Velike noči. Težko je najti čas za molitev. Težko je doživeti ta praznik res v vsem njegovem veselju.

Mladi iz openske župnije ponujajo prav vsem, ki bi se radi čim lepše pripravili na ta veliki praznik, nenadomestljivo priložnost. Tudi letos bodo namreč skupaj z italijanskimi vrstniki in z mladimi iz drugih tržaških župnij, ki se zbirajo pri mladinskih mašah, pripravili velikonočno bedenje. Branje božje Besede in umirjena glasbata izrejskih napevov bo nudila udeležencem srečanja pomoč pri molitvi in meditaciji.

K velikonočnemu bedenju, ki bo v openski župni cerkvi na veliki četrtek po večerni sveti maši, lahko pristopijo vsi mladi in starejši iz vseh župnij.

Breda Susič

Počastitev spomina Jožeta Golca

4. aprila je minilo 50 let, odkar so nacisti usmrtili in sežgali v tržaški Rižarni časnika Jožeta Golca. Golec, za prijatelje Jojo, je med vojno pribežal iz Maribora v Trst, kjer je ilegalno vodil tržaški del obveščevalnega omrežja, ki sta ga v zvezi z Angleži vodila Vladimir Vauhnik in Ante Anić.

V sredo, 12. aprila, bo ob 15. uri v Rižarni maša, ki jo bo za Golca in njegove zavestne sodelavce in znanke v Trstu, Padovi, Gorici, Benetkah, Vidmu in Ljubljani, ki so postali žrtve nacističnega uničevalnega stroja, daroval dr. Angel Kosmač. Sledil bo razgovor o teh žrtvah, ki še niso bile deležne javnega spomina.

Tiskovno poročilo mladinske sekcije SSK

V nedeljo, 26. aprila, se je na sedežu SSK v Gorici sestel pokrajinski svet mladinske sekcije. Uvodoma je mlade nagovoril pokrajinski tajnik SSK Aleš Figelj, ki je članom MS orisal strankino delovanje v tej volilni kampanji. Mladino je nato nagovorila častna gostja nedeljskega zasedanja gospa Marija Ferletič. Sporočilo je bilo jasno: slovenske ustanove in organizacije morajo zaupati sposobnostim mladine in morajo slediti z večjo pozornostjo mladinskemu delovanju.

Predsednik Pintar je tajniku Figlju in navzočim dejal, da bo MS krepko nastopila v tej volilni kampanji in bo igrala izredno pomembno vlogo v vseh strankinih pobudah. Prisotne je opozoril na dejstvo, da je mladina končno dobro zastopana na vseh volilnih listah ter da imajo županski kandidati SSK izredno upravno sposobnost, zaradi česar se bo MS še posebej angažirala v tej volilni preizkušnji.

Tajnik Corsi je hitro za tem nadaljeval z obravnavo točk dnevnega reda. Uvodoma je člane nagovoril v zvezi z delovanjem goriške MS na deželni ravni, kjer se bo odvijal večji kongres mladih SSK z namenom, da se mladi vrnejo k politiki, ki je med drugim jamstvo za obstoj Slovencev v zamejstvu. Kar pa zadeva no-

tranjo problematiko MS, vodstvo sporoča, da je resor za ekološka vprašanja sprejel Ivan Žerjal iz Gorice, ki je na tem mestu nadomestil Terezo Ferfolja. Le-ta je sprejela resor za mednarodne odnose.

Tajnik Corsi obenem javno čestita vsem mladim, ki so sprejeli kandidature na katerikoli listi, zavedajoč se dejstva, da se večina mladih težko odloči se izpostaviti v javnosti. Mladim, ki so kandidirali na listi SSK, pa MS prireja srečanje s strankinim vodstvom in predstavitev v javnosti.

Vodstvo MS pošilja obenem pojasnilo o zadevi DEMYC. V prejšnjem tiskovnem sporočilu je bilo napačno sporočeno, da bo MS sodelovala na sejah te ustanove kot opazovalka. V resnici je MS na zadnjem zasedanju le obravnavala možnosti za uveljavitev na mednarodni ravni, med katerimi smo jemali v postev tudi DEMYC. Ta varianta je bila takoj opuščena, kajti MS se ne identificira s tako vrsto organizacij. Edini cilj MS-SSK je združitev vseh Slovencev v zamejstvu ne glede na ideološko prepričanje posameznikov. Prav zaradi tega vodstvo MS poudarja nelahko nalogo, ki jo opravlja, in poziva vso zamejsko mladino, naj sodeluje, da bi lahko dosegli zastavljeni cilj narodne integritete.

OBVESTILA

KOSTANJEVICA PRI NOVI GORICI. V okviru cikla koncertov *Z vrto sv. Frančiška* bo v petek, 7. aprila, ob 18. uri v cerkvi na Kostanjevici (Kapeli) postni koncert. Skozi glasbo bodo o smrti oz. življenju spregovorili izvajalci: Hubert Bergant-orgle, Dekliški nonet iz Doberdoba, Dekliški zbor Alenka iz Števerjana, solopevke iz Nove Gorice, godalni kvartet in orkester Glasbene šole Nova Gorica in gledališki igralec Radoš Bolčina. Ponovitvi bosta v nedeljo, 9. aprila, ob 17. uri v Biljani (Goriška Brda) in ob 20. uri v Kanalu.

◆◆◆
Mladinska dekanjska konzulta Štandrež prireja SKUPNO POT NA SV. GORO. Oljčna nedelja, 9. aprila 1995. Odhod ob 18. uri s Prevala ob vsakem vremenu. Vabljeni mladi in odrasli!

Spoved za vso slovensko mladino bo na velikonočni torek, 11. aprila, ob 20.30 v Števerjanu.

◆◆◆
NA OLJČNO NEDELJO bo pri sv. maši ob 9. uri na Travniku petje pasijona.

◆◆◆
V soboto, 8. aprila, bo ob 18.30 v galeriji Kulturnega doma otvoritev razstave kiparke MATEJKE BELLE' iz Postojne. Razstava bo odprta do 20. aprila po naslednjem urniku: od 9. ure do 12. ter v večernih urah med različnimi kulturnimi prireditvami.

◆◆◆
NA OLJČNO NEDELJO bodo članice slovenske Vincencijeve konference pred cerkvami, v katerih se bodo obhajale slovenske maše, delile blagoslovljene oljčne vejice. Prosto-voljni prispevki bodo namenjeni ubogim.

KRIŽEV POT PO ŠKEDENJSKIH ULICAH. Na veliki petek bo po škedenjskih ulicah križev pot za slovenske in italijanske vernike. Razmišljali bomo ob posameznih postajah izmenično v slovenskem in italijanskem jeziku. K tej pobožnosti vabimo vernike iz mesta in okolice. Kraj zbiranja in začetek pobožnosti bo pri domu Jakoba Ukmarja ob 20. uri, sklep bo v cerkvi, kjer bo tudi priložnost za spoved.

◆◆◆
SSG - TRST. Josip Jurčič-Andrej Inkret: DESETI BRAT v režiji Dušana Mlakarja. V petek, 7. aprila, ob 16. in ob 20. uri. V ponedeljek, 10. aprila, ob 10. uri, v torek, 11. aprila, ob 10. uri.

SSG: Vinko Möderndorfer - TRANSVESTITSKA SVATBA. Režija Vinko Möderndorfer. V sredo, 12. aprila, ob 15.30.

◆◆◆
V društvu slovenskih izobražencev bo v ponedeljek, 10. aprila, SREČANJE S TRŽAŠKIM ŠKOFOM msgr. Lorenzom Bellomijem, ki bo vodil duhovno obnovo v pripravi na Veliko noč. Začetek ob 20.30.

◆◆◆
SLOVENSKA ZAMEJSKA SKAVTSKA ORGANIZACINA - Trst vabi vse mlade na križev pot, ki bo na veliki petek, 14. aprila, na Repentbru. Zbiranje ob 20. uri pri restavraciji Furlan. Vabljeni!

◆◆◆
VSTAJENJSKA SV. MAŠA v Gorici bo na Veliko noč ob 6.30 v stolnici.

Zahvala

Ob smrti učiteljice Celestine Gulin se David in sorodniki iskreno zahvaljujejo vsem, posebno pa učiteljskim kolegom, ki so jim v teh težkih trenutkih požrtvovalno stali ob strani.

Sedem dni brez televizije

V kraju Sandrigo blizu Vicenze so se v osnovni šoli odločili za zelo zanimiv poskus: 320 šolarjev bo ostalo doma sedem dni brez televizije in si bo sproti zapisovalo, kako se pri tem počuti. V šoli so se zavedli, koliko ur preždiijo otroci pred televizorjem doma in tako niso več sposobni imeti normalen družinski odnos, nesposobni so se normalno pogovarjati in prevelikokrat tudi mislijo, da se morajo ljudje pogovarjati tako, kot se pogovarjajo junaki risanih

filmov. Ravnatelj šole je povedal, da so se za »televizijski post« odločili zato, ker bi radi videli, kako bodo otroci reagirali. Obenem pa je dodal, da bi radi s tem vsem pokazali, kako pomembno je znova vzpostaviti dialog v družinah in tudi zamenjati televizijske programe za bolj zahtevne in prijetnejše stvari, kot so: branje, razni hobiji, šport in podobno. Vsak učenec je v šoli tudi dobil poseben test, na katerega bo ob zaključku tedna brez televizijskih programov tudi odgovoril.

jp

Ob 50-letnici zmage nad nacifašizmom POČASTITEV ŠTANDREŠKIH VOJNIH ŽRTEV

v soboto, 8. aprila 1995,
ob 50. obletnici zračnega bombardiranja Štandreža:

ob 20. uri sv. maša za vojne žrtve,
ob 20.45 počastitev na trgu pred cerkvijo. Sodelujejo: štandreški mladinski zbor, mešani zbor Štandrež, moški zbor Mirko Filej in župnija sv. Andreja. Govoril bo prof. Andrej Bratuž. Sledijo recitacije. Župnija sv. Andreja in PD Štandrež vabita domačine in druge ter društva in organizacije k sodelovanju in številni udeležbi.

V galeriji Katoliške knjigarne na Travniku
bo razstavljal svoja dela

JANEZ KOVAČIČ

Odprtje razstave bo v petek, 7. aprila 1995, ob 18. uri.
Umetnika bosta predstavila Pavle Gregorc in Joško Vetrih.

Vljudno vabljeni!

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL - GORICA

KONCERTNA SEZONA 1994/95

TAM GOR JE MOJA VAS

Ljudske pesmi beneških dolin
Priredil Daniele Zanettovich
Izvajajo kvartet klarinetov,
vokalna skupina s tolkali in godalni kvartet s klavirjem
Komorna dvorana SCGV
Ponedeljek, 10. aprila 1995. ob 20.30

ZVEZA PRIMORSKIH GLASBENIH ŠOL
in
SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL - GORICA
vabita na

SREČANJE GLASBENIH ŠOL PRIMORSKE

Nastopajo učenci pihal
Komorna dvorana SCGV
Sreda, 12. aprila 1995, ob 17. uri

†

V 89. letu je na Dunaju preminil

prof. EDVARD MIZERIT

bivši skrbnik, ravnatelj in profesor
na slovenskih šolah v Trstu
v prvih povojnih letih.

Prijatelji

Trst-Dunaj, 31. marca 1995

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
v sodelovanju s
KD PROSEK - KONTOVEL
vabi na koncert

26. mednarodne zborovske revije

PRIMORSKA POJE 95

v nedeljo, 9. aprila, ob 17. uri v Kulturnem domu na Proseku

Ob nekem pogrebu

Kolikor se spominjam iz svoje mladosti, je bila v Sloveniji navada, da se ob mrliču moli rožni venec, in to tudi ob nočnem bedenju. Če so pri nas v Trstu prisotne šolske sestre, bo katera od njih sama začela moliti. Če pa jih ni, ali ne sme tega storiti tudi laik?

Kolikor nas je bilo ob tem pogrebu, smo bili vsi odrasli in v letih. Predpostavljam, da so bili tudi vsi krščeni in birmani. Ker se ni nihče oglasil, sem to storila podpisana. Ali mislite, da mi je na moje zdravamarije kdo odgovarjal? Nihče! Pač pa so na drugi strani glasno govorili. Ne moti me, da sem si morala sama odgovarjati, ampak da ni nihče od prisotnih znal pokazati svoje krščanske pripadnosti tudi zunaj cerkve, ob mrliču, vsaj za dušni blagor pokojnika!

Žal se isto dogaja tudi pri procesijah!

F.V.

Obvestilo SSK Sovodnje

Sekcija Slovenske skupnosti v Sovodnjah obvešča vse svoje privržence in še posebej druge vaščane, da bo javno predstavila svojega kandidata za župana in kandidate za svetovalce v novi občinski upravi. Na predstavitvi, ki bo v petek, 7. aprila, ob 20. uri v občinski sejni dvorani v Sovodnjah, bodo Savo Klede in kandidati za svetovalce podrobneje obrazložili svoj program ter pojasnili vse to, kar bi navzoče še posebej zanimalo.

SSK Gorica

DAROVI

Za sovodenjsko cerkev: namesto cvetja na grob Karla Fajta bratranca Lojzi in Gianni Turco 100.000 lir.

Za cerkev v Gabrjah: v spomin na Karla Fajta druž. Milke Černic 50.000 in druž. Marjana Černica 50.000; za podobo starogorske Marije daruje Tadej Florenin 100.000 lir.

Za KG: druž. Lupinc v spomin na pok. Ivana Lovrečiča 50.000 lir.

Za Kat. dom: Gorjan Ana 50.000 lir.
Za cerkev na Sveti gori: N.N. Podgora 100.000 lir.

Za slov. misijonarje: N.N. Podgora 50.000 lir.

Za lačne otroke v misijonih: K.K. 100.000 lir.

Anton Breclj - Bocen: za Karitas 100.000 in za misijone 100.000 lir.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:
Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta 18 - Gorizia - P.I. 00480890318
Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglasi in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV